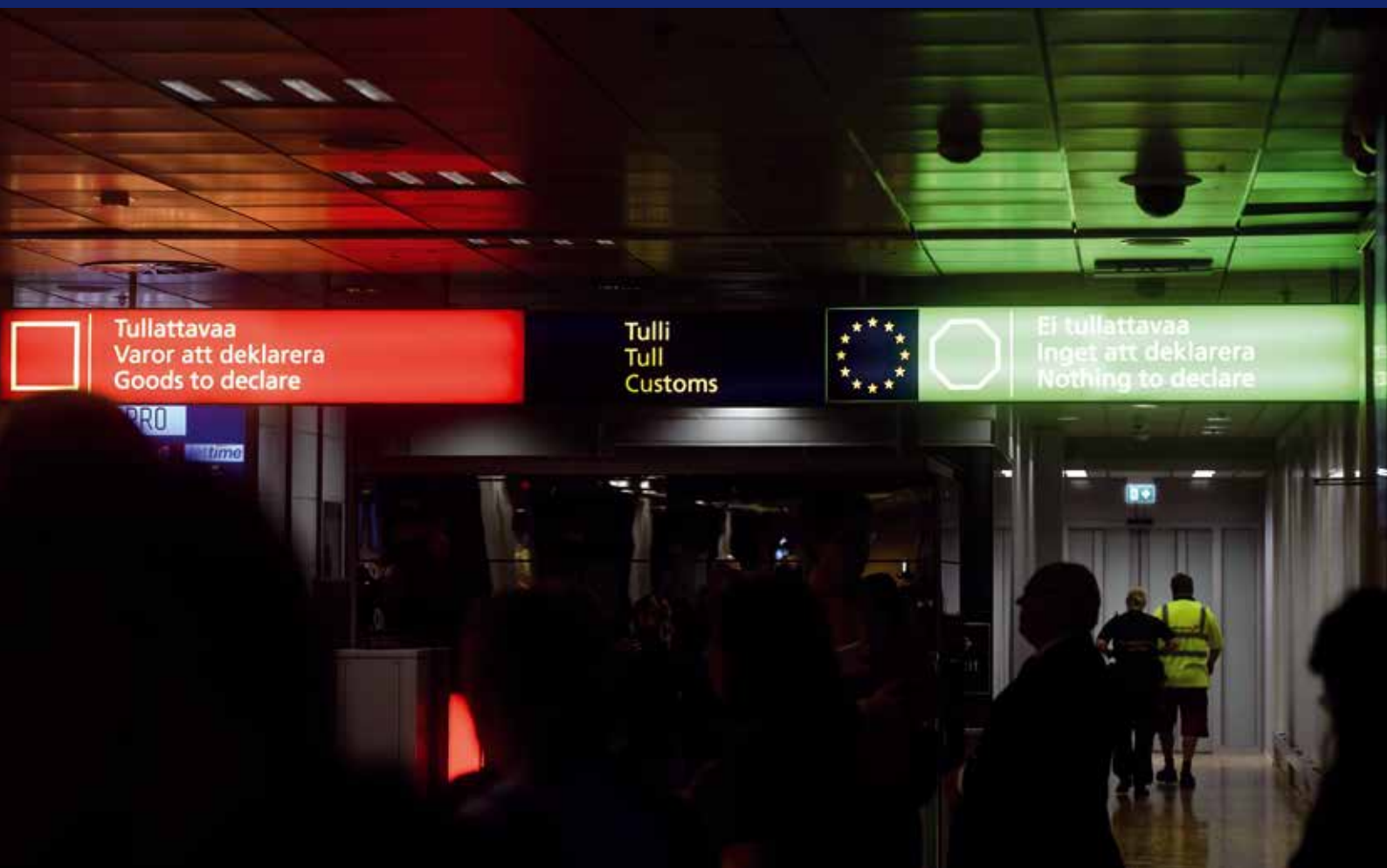

2019

Tullin valvonnan vuosijulkaisu

TULLI
TULL·CUSTOMS

Sisältö

- 3 Pääkirjoitus
- 4 Rikostilanteesta
- 7 Eurooppalaista yhteistyötä rikosuhkien torjunnassa
- 8 Valvontaosaston toiminteita
- 10 Suomen puheenjohtajuuskausi tulliyhteistyöryhmässä (CCWP)
- 11 OLAF-seminaari Vantaalla
- 12 Jäteveron välttäminen – törkeä veropetos
- 13 Virheellisiä tietoja viennissä
- 14 Dopingaineita ja lääkkeitä USA:sta Ahvenanmaan kautta Eurooppaan
- 16 Killapod-nikotiinipussien salakuljetus
- 17 Kokaiinitilanteesta
- 19 Silkkitie
- 20 Marihuanatilanteesta
- 21 Poppers-tuotteiden laitonta maahantuontia ja myyntiä
- 22 Matkustustiedustelu ja matkustajatietoyksikköjen rooli lentoliikenteen matkustaja-rekisteritietojen käsittelyssä
- 24 Uusi teknologia rikollisuudessa
- 25 Sähköiset kauppapaikat ja vaikeat näyttökysymykset
- 27 Rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen torjunta
- 28 CBRNE Tullissa
- 29 Elintarvikevalvonnassa havaittiin harhaanjohtavia pakkausmerkintöjä – venäläiset nektarit olivat värjättyjä juomia
- 30 Ruokakoiria afrikkalaisen sikaruton torjuntaan
- 32 Tullikoira Jutta, **Служебная собака по кличке Ютта**
- 33 Rikostilastot

Vastaava päätoimittaja

Rakshit Sami

Päätoimittaja

Hirvonen Esko

Toimitussihteeri

Piirainen Angelika

KuvatYhteistyökumppanit
Lehtikuva
Tulli**Kansikuva** Helsinki-Vantaan lentokentällä, Lehtikuva**Tilastot**

Soini Saila

Kielenhuolto

Turkama Kati

Taitto

Suominen Eija

Julkaisija Tullin valvontaosasto

ISSN 2242-3265

ToimitusAniszewski Stefan
Gustafsson Jussi
Havumäki Juha
Helin Jarkko
Hellsten Erno
Hirvonen Esko
Kallio Janne
Koskela Teemu
Kuparinen Sanna
Käsnänen Arja
Laine Hanna
Lanu Vesa
Lounatmaa PetriLukkarinen Pasi
Neffling Jonna
Nevalainen Petteri
Orola Jarmo
Petrell Sarianna
Planting Jussi
Rakshit Sami
Ruottinen Timo
Sorvali Jyri
Sulander-Seppänen Tiia
Vilkko Juha
Virtanen Tero
Young Janey

Pidä huolta Tullistasi

Kuluneen vuosikymmenen aikana toimintaympäristömme muuttui hyvin merkittävästi. Verkkokaupan kasvu ja normalisoituminen tapahtuivat ehkä jopa yllättävän nopeasti. Yksittäiset ihmiset voivat osallistua maailmankauppaan ostamalla tavaransa mistä päin maailmaa haluavat, jopa suoraan tuottajalta. Teknologinen kehitys on ollut huimaa ja huikean nopeaa. Lähes jokaisella on ”toimisto” taskussaan, ja tekniikka mahdollistaa asioita, joista emme kymmenen vuotta sitten edes unelmoineet. Samalla teknologian kehitys on luonut uusia uhkia erityisesti kybertoimintaympäristössä, mihin myös Tullin on pitänyt pystyä vastaamaan kokonaan uusien keinoin. Turvallisuusympäristön muutos on tehnyt varautumisesta aiemman suunnittelutyön sijaan uuden normaalin, jokainen päivä ja jokainen työvuoro ovat varautumista.

Tulli on erityinen viranomaisena. Tulli on ainoa viranomaisena, joka hoitaa niin sanotusti oman tehtäväalueensa prosessin itse alusta loppuun. Tulli luvittaa ulkomaankauppaa ja huolehtii tavaroiden sujuvasta rajan ylityksestä, valvoo tavaravirtojen laillisuutta sekä viime kädessä myös tutkii rajat ylittävään tavaraliikenteeseen liittyvät rikokset. Tullin valvontasektori on kokonaisuus, joka toimii koko prosessin alueella ja ajan. Tiedonhankintaa ja -vaihtoa tehdään jo paljon ennen kuin tavarat edes ovat lähteneet lähtömaista, fyysisiä valvontatoimia tavaralla saapuessa, varastoilla ja yrityksissä sekä tiedustelutoimintaa ja esitutkintaa rikosten estämiseksi, paljastamiseksi ja selvittämiseksi. Tänä päivänä Tullin valvontasektorin työ on todellista tietotyötä. Kansainvälisellä ja kansallisella viranomaisyhteistyöllä, suurilla tietomassoilla analysoimalla ja valvontatoimia riskiperusteisesti kohdentamalla suojellaan yhteiskuntaamme ja ympäristöämme sekä ihmisiä, jotka luottavat yhteiskuntaamme turvallisuuteen.

Toimintaympäristön muuttuessa Tullin kokonaisprosessin hallinta on itse asiassa tuonut Tullin kahden perinteisen oman tehtäväalueen – ulkomaankaupan sujuvuuden edistämisen ja valvontatyön – ohelle uuden kolmannen tehtäväalueen. Kolmas toimintasektori on tuki muille virastoille niiden vastualueilla ja niiden tehtävien ja tavoitteiden saavuttamisessa. Tulli tarjoaa tukea paitsi tietona ja asiantuntijuutena niin myös konkreettisenä valvontatyönä tietoverkoissa ja fyysisinä tarkastustoimina. Muiden viranomaisten tukeminen on yhteiskuntaamme kannalta erittäin tärkeä rooli, koska sen avulla muut viranomaiset pystyvät tehostamaan oman vastualueensa toimintaa ilman, että itse joutuvat resursoimaan henkilöitä ja tekniikkaa saman työn tekemiseksi, kukin erikseen ja omista lähtökohdistaan. Tullille tällainen

rooli on luonteva, koska tullitoiminta ja -yhteistyö ovat perinteisesti kansainvälistä ja globaalia. Tullin valvontasektorin tukea muille viranomaisille arvostetaan, ja sen laajentamiselle on ilmennyt suurta kysyntää teknologian kehityksen ja toimintaympäristön muutoksen kautta. Tästä roolista ja tehtävästä kannattaa pitää huolta!

Tullin valvontasektorin tulokset olivat vuonna 2019 ennätykselliset, mistä voimme vain kiittää erittäin ammattitaitoista henkilöstöämme. Jatkuva, koko sektorin kattava ja valvontaprosessia tukeva kehittäminen on edennyt kaikilla tehtäväalueilla. Tyytyväisyys tappaa kehityksen, joten kehitystyötä on jatkettava sinnikkäästi erinomaisista tuloksista huolimatta. Erityistä painoarvoa lähitulevaisuuden kehitystyössä tulee osoittaa tullivalvonnan toimintaedellytysten parantamiseen ja jo nyt hyvin käynnissä olevan riskien ja poikkeamien tunnistamisen tehtäväalueen kehittämiseen. Näiden sektorien toimivuus ja tuloksellisuus ovat koko valvontasektorin ydinasioita, myös yhteistyöviranomaisten näkökulmasta.

Tulokset ja tehokas Tullin valvontasektori on Suomen tullin ja koko suomalaisen yhteiskunnan etu. Siitä kannattaa pitää hyvää huolta! Parhaiten se onnistuu toimimalla aina ammattimaisesti.

Kiitos kuluneesta vuodesta ja hyvää uuden vuosikymmenen alkua!

Sami Rakshit
valvontaosaston johtaja

Rikostilanteesta

Tullin tutkimien rikosten profiili on viime vuosina muuttunut vaativampaan suuntaan. Rikostutkinnat koostuvat yhä useammin haastavista ja aikaa vievistä kansainvälisistä kokonaisuuksista, joissa on yhdistettävä perinteisen rikostutkinnan ja verkkorikostutkinnan menetelmiä. Esimerkkinä kehityksestä ovat törkeiden veropetosten ja törkeiden huumausainerikosten määrän voimakas kasvu, jonka taustalla ovat muun muassa nuuskan salakuljetuksen lisääntyminen ja ammattimaistuminen sekä huumausainekaupan siirtyminen pimeään verkkoon eli darknetiin. Toisaalta rikollisuus on myös yhä vahvemmin väkivalta-kapasiteettia omaavan järjestäytyneen rikollisuuden käsissä.

Tullirikosten kokonaismäärä on laskenut jo useamman vuoden ajan. Myös vuonna 2019 rikosten kokonaismäärä oli edellisvuotta alhaisempi, 7 835 kappaletta. Kokonaismäärän vähentymistä selittää muun muassa perusmuotoisten huumausainerikosten määrän huomattava lasku, mikä johtuu pääosin postiliikenteessä paljastuneiden kirjetakavarikkotaustusten merkittävästä vähenemisestä. Kansainvälisellä viranomaisyhteistyöllä on saatu suljettua suuria darknet-markkinapaikkoja, kuten Silkkitie ja Sipulikanava. Tämän seurauksena markkinoilta puuttuu selkeä markkinajohtaja, ja on syntynyt tilanne, jossa

pieniä kauppapaikkoja nousee ja katoaa jatkuvasti verkossa. Ilmiön kääntöpuolena on havaittu, että postiliikenteestä takavarikoitujen lähetysten huumausainemäärät ovat kasvaneet kauppapaikoilta tehtävien suurempien tilausten myötä.

Suomen maantieteellinen asema idän ja lännen välissä Venäjän naapurimaana sekä EU:n ulkorajana asettaa haasteita rikostorjunnalle. Suomea käytetään yleisesti kauttakulkumaana laittomien tuotteiden salakuljetuksessa. Hyvät lento- ja muut liikenneyhteydet ovat vahvistaneet Helsinki-Vantaan lentoaseman roolia kauttakuljetuksen välietappina Aasiasta Eurooppaan saapuville laittomille hyödykkeille. Laillisia ulkomaankaupan rakenteita, kauttakulkua ja virheellisiä tavarankuvauksia hyödynnetään järjestelmällisesti, ja toimintaan osallistuvat sekä yksittäiset henkilöt että järjestäytyneet rikollisryhmät.

Tullin rikostorjunnan onnistunutta kohdentamista kuvaa tullirikostorjunnan vaikuttavuuden korkea tulos vuonna 2019: Vaikuttavuus oli 66,2 miljoonaa euroa. Summa jakautui lähes tasan rikoksilla vältettyjen verojen, selvitettyissä jutuissa takavarikoimatta jääneen tavarannon arvon sekä takaisin saadun rikoshyödyn kesken, joista jokaista kertyi yli 20 miljoonaa euroa.

Huumausainerikokset

Uusien psykoaktiivisten aineiden suosiosta ja huumausaineiden verkkokaupan kasvusta huolimatta perinteiset salakuljetustavat ja huumausaineet ovat säilyttäneet asemansa Suomen huumausainemarkkinoilla: kannabis ja amfetamiini ovat edelleen yleisiä ja kokaiinin käyttö lisääntyy. Ruotsin rooli Suomeen suuntautuvan huumausainekaupan tukialueena on vahvistunut. Huumausaineita salakuljetetaan Suomeen pääosin Baltiasta ja läntisestä Euroopasta Ruotsin kautta etenkin pohjoista maareittiä pitkin sekä lento- ja laivaliikenteessä. Myös posti- ja pikakuriirilähetyksiä hyödynnetään etenkin darknetin huumausainekaupassa. Uutena ilmiönä Suomea on koskettanut suurten kokaiinierien salakuljetus merikonteissa Etelä-Amerikasta, mahdollisesti kauttakuljetustarkoituksessa. Huumausaineita salakuljetetaan Suomen kautta sekä Venäjälle että Eurooppaan ja Pohjoismaista erityisesti Norjaan. Suomea käytetään jossain määrin myös Aasiasta Eurooppaan salakuljetettavien huumausaineiden valmistuksessa käytettävien lähtöaineiden ja luokittelemattomien pre-prekursorien kauttakuljetusmaana.

Vuonna 2019 Tulli tutki edellisvuotta vähemmän huumausainerikoksia, yhteensä 2 020 kappaletta. Törkeiden huumausainerikosten määrä oli viime vuosia merkittävästi korkeampi, 389. Myös törkeistä huumausainerikoksista epäiltyjen määrä kasvoi vuonna 2019 huomattavasti edellisvuosiin verrattuna. Epäiltyjen joukossa noin puolet oli ulkomaan kansalaisia.

Vuonna 2019 Tulli takavarikoi huumausaineita yhteensä 1 714 kiloa, mikä on lähes 700 kiloa enemmän kuin edellisvuonna. Valtaosa takavarikkomäärästä koostuu khatista, jota takavarikoitiin viime vuonna suuri määrä, 1 313 kiloa. Khatia salakuljetetaan suoraan tuotantoalueilta Afrikasta ja Israelista, ja sen takavarikkomäärät vaihtelevat vuosittain muun muassa tuoreen ja kuivatetun khatin osuudesta riippuen.

Kannabis on käytetyin huumausaine Suomessa. Vuonna 2019 hasiksen takavarikkomäärä oli viime vuosien keskitasoa, 47 kiloa, mutta marihuanaa takavarikoitiin 2010-luvun suurin määrä, 256 kiloa. Marihuanan lähtömaana on usein Espanja, ja ainetta salakuljetetaan kaupallisessa tavaraliikenteessä, matkustajaliikenteessä ja pikarahtilähetyksinä. Kannabiksen kotikasvatus on vaivalloisuutensa ja riskialttiutensa vuoksi menettänyt asemansa 2010-luvun alkupuolen huippuvuosista.

Tullin takavarikoiman kokaiinin määrä, 32,9 kiloa, ja heroinin määrä, 7,3 kiloa, olivat myös ennätystasoa. Aineita käytetään Suomessa kuitenkin suhteessa muihin huumausaineisiin edelleen melko vähän verrattuna muihin Pohjoismaihin ja Länsi-Euroopan maihin. Etenkin heroinin takavarikot olivat pitkälti Etelä-Eurooppaan tarkoitettuja kauttakuljetuseriä.

LSD:n takavarikkomäärä oli vuonna 2019 viime vuosien keskitasoa, 3 670 yksikköä. Sen sijaan amfetamiinia ja metamfetamiinia takavarikoitiin edellisvuosia selkeästi vähemmän, yhteensä 24 kiloa. Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen tekemien jätevesitutkimusten perusteella amfetamiinia käytetään ainakin pääkaupunkiseudulla edelleen runsaasti, kun taas metamfetamiini näyttää lähes kadonneen Suomen huumausainemarkkinoilta. Amfetamiinia tuli Suomeen matkustajaliikenteessä meritse Virosta ja Ruotsista, josta sitä salakuljetettiin myös pohjoista maareittiä pitkin. Nuorten aikuisten ”bilehuumeeksi” profiloitunutta ekstaasia takavarikoitiin vuonna 2019 myös edellisvuotta reilusti pienempi määrä, 40 940 tablettia.

Valtaosa huumelääkkeisiin liittyvistä rikostapauksista havaitaan Euroopasta saapuvasta posti- ja kuriiriliikenteestä. Kappalemääriltään suurimmat takavarikot tehdään usein tutkinnassa paljastuvan perinteisen salakuljetuksen yhteydessä. Vuonna 2019 Tulli takavarikoi huumelääkkeitä edellisvuotta enemmän, 116 970 tablettia. Paljon käytettyä huumeelääke Subutexia takavarikoitiin puolet edellisvuotta vähemmän, 14 870 tablettia. Subutexia salakuljetetaan suurina erinä Ranskasta, ja postitse pienempiä määriä myös muista maista. Lisäksi klonatsepaami (Rivotril, Rivatril) on säilyttänyt suosionsa päihderiippuvaisten keskuudessa.

Tulli takavarikoi vuonna 2019 GBL:ää selkeästi edellisvuotta vähemmän, 14 litraa. Laskua selittää GBL:n luokittelu huumausaineeksi aiemmin pääasiallisena lähtömaana toimineessa Liettuassa.

Usein Kiinasta peräisin olevat, eurooppalaisista kauppapaikoista darknetin välityksellä tilattavat uudet psykoaktiiviset aineet ovat edelleen ongelma ja niiden terveysriskit ovat merkittäviä. Psykoaktiivisten aineiden tarjonta näyttää tällä hetkellä uudistuvan aiempaa hitaammin.

Doping- ja lääkerikokset

Doping- ja lääkeaineita salakuljetetaan Suomeen sekä perinteisiä salakuljetusmenetelmiä että verkko-kauppaa hyödyntäen. Takavarikoituja aineita tavataan eniten posti- ja kuriiriliikenteessä, pääosin Helsinki-Vantaan lentoaseman ulkomaanpostissa, minkä lisäksi huomattavia takavarikkoja tehdään myös tutkinnan yhteydessä sekä lento-, ajoneuvo-, juna- ja laivaliikenteessä. Tulli on viime vuosina paljastanut useita suuria laittomia doping- ja lääkeaineiden kauttakuljetuksia ja tullivarastointeja.

Vuonna 2019 Tullin tutkimien dopingrikosten määrä, 206, vastasi viime vuosien tasoa. Dopingaineita takavarikoitiin 298 330 tablettia/ampullia, mikä on lähes puolet edellisvuoden muutaman suuren yksittäisen takavarikon nostamaa määrää vähemmän. Valtaosa takavarikoista oli anabolisia steroideja. Lää-

kerikosten määrä, 681, vastasi myös viime vuosien tasoa, ja lääkeaineita takavarikoitiin hieman edellisvuotta enemmän, 83 840 tablettia. Näistä suurin osa oli klenbuterolia, salbutamolia, poppers-tuotteita, melatoniinia sekä erilaisia syöpä-, kilpirauhas-, erektio- ja särkylääkkeitä.

Talousrikokset

Tullin tutkimien veropetosten määrä on kasvanut usean vuoden ajan. Myös vuonna 2019 määrä oli edellisvuotta korkeampi, 1 362 kappaletta. Törkeitä veropetoksia oli myös viime vuosia enemmän, 149 kappaletta, ja ne liittyivät edelleen pääasiassa korkeasti verotettaviin tuotteisiin, kuten nuuskaan ja savukkeisiin, sekä arvonlisäveroon. Arvonlisäveropetoksia paljastuu etenkin Kaakkois-Suomen rajanylityspaikoilla. Ne liittyvät usein katteettomien veronpalautusten nostoon tähtäävään tavaroiden välivarastointiin ja myyntiketjutukseen sekä tavarain tullauspapereiden kierrättämiseen.

Ammattimaistunut nuuskan salakuljetus ja laiton kauppa on viime aikoina työllistänyt Tullin rikostutkintaa todella paljon. Nuuskatapausten ja -takavarikoiden määrä pysyi suurena myös vuonna 2019; Tulli takavarikoi nuuskaa yhteensä 4 940 kiloa. Nuuskaa tuodaan Suomeen yhä moninaisempia

tekotapoja käyttäen pääosin Ruotsista, mutta myös Baltian maiden kautta. Nuuska on etenkin nuorten suosiossa: Syöpäjärjestöjen mukaan 18-vuotiaista pojista nuuskaa käyttää jo lähes joka neljäs. Nuuskaa kaupataan myös alaikäisille, ja tarjontaa on havaittu jo peruskouluissa.

Savukkeiden laiton tuonti Suomeen ja Suomen kautta Euroopan markkinoille on jatkunut järjestelmällisenä. Savukkeita tavataan pääosin itärajan toimipisteissä Venäjältä saapuvista kuorma-, paketti- ja henkilöautoista tavaratilaan tai auton rakenteisiin kätkeytyinä. Vuonna 2019 Tullin rikosasioissa haltuun ottamien savukkeiden määrä oli 2,7 miljoonaa, mikä vastaa viime vuosien tasoa. Savukkeet ovat useimmiten Venäjältä tai Valko-Venäjältä peräisin olevia aitoja savukkeita. Salakuljetus on pääosin rikollisorganisaatioiden harjoittamaa toimintaa, mutta kolmannes savukkeista takavarikoidaan yksittäisiltä matkustajilta.

Tullin tutkimien alkoholirikosten määrä on viime vuosina laskenut. Takavarikoitu alkoholin määrä oli vuonna 2019 edellisvuotta alhaisempi, 1 270 litraa. Veroharkintaan siirrettiin yhteensä 323 390 litraa alkoholia. Suurehkoja määriä edullista alkoholia tuodaan organisoidusti pääosin Baltian maista väitetyksi omaan käyttöön, mutta myydään lähinnä netin kautta laittomasti edelleen. Viime vuonna Virossa ja Latviassa toteutetut alkoholiverojen alennukset

voivat lisätä Suomeen suuntautuvaa matkustajatuontia ja tämän varjolla tapahtuvaa säännösten vastaista kaupallista tuontia.

Talousrikoksiksi laskettavien ympäristörikosten ja immateriaalirikosten määrät ovat pysyneet melko vähäisinä. Verkkokaupan jatkuva kasvu ja suorat lentoyhteydet Helsinki-Vantaan ja Kaukoidän välillä ovat lisänneet posti- ja lentorahdissa saapuvien tuoteväarennösten määrää. Tavaramerkkioikeutta loukkaavien tuotteiden kirjo sähköisessä kaupassa on laaja. Tulli pysäytti vuonna 2019 muun muassa väärennettyjä vaatteita, kenkiä, sähkökitaroita ja

designvalaisimia. Elintarvikepetoksia tulee Suomessa viranomaisten tietoon vuositasolla vähän. Tullin elintarvikevalvonnassa on viime vuosina valvottu eniten hedelmä- ja vihannestuotteita.

Asetakavarikot ovat kasvussa. Vuonna 2019 Tulli takavarikoi 232 asetta, joista valtaosa oli kaasuseita. Kaasuseita tuodaan Suomeen matkustajien mukana autoissa tai postitse. Tuliaseita ja niiden osia sekä räjähdysaineita tilataan EU:n sisältä darknetia ja pika-rahti- ja postipalveluja hyödyntäen.

Eurooppalaista yhteistyötä rikosuhkien torjunnassa

Tulli on ammattitaitoinen ja arvostettu toimija kansainvälisen ja järjestäytyneen rikollisuuden torjunnassa. Tulli osallistuu aktiivisesti eurooppalaisen rikosuhka-arvion valmistelutyöhön sekä suorittaa ja koordinoi kansallisesti vuosittain useita kansainvälisiä valvontaoperaatioita rajat ylittävissä laittomassa henkilö- ja tavaraliikenteessä. Valvontaoperaatioiden sekä tehokkaan rikostiedustelun ja tutkinnan kautta Tulli välittää ja vastaanottaa reaaliaikaista tilannekuvaa eurooppalaisesta rikollisuudesta ja sen moninaista ilmenemismuodoista.

EU:n toimintapoliittinen sykli on järjestäytyneen ja vakavan kansainvälisen rikollisuuden torjuntaa koskeva menetelmä, jonka Euroopan unioni otti käyttöön vuonna 2010. Sykli käsittelee EU:n alueen nykyistä rikosuhkatilannetta sekä seuraa uusia rikostrendejä. Toimintaa ohjaa Europolin laatima vakavaa ja järjestäytyntä rikollisuutta koskeva uhka-arvio, SOCTA¹. Syklit ovat kestoaltaan nelivuotisia ja jakautuvat erilaisiin toimintavaiheisiin. Tullin valvonta- ja rikostorjuntatoimien kannalta keskeisiä asioita ovat vuosittain määriteltävät operatiiviset toimintasuunnitelmat, jotka toteutetaan Euroopan yhteisinä EMPACT-hankkeina². Toimintasuunnitelmien toteutuksesta vastaavat jäsenmaat yhdessä EU:n toimielimien ja virastojen sekä ulkopuolisten kumppaneiden kanssa.

EMPACT-hankkeiden tavoitteena on torjua vakavimpia rikosuhkia Euroopassa. Vuosille 2018–2021 on määritelty yhteensä 10 rikoslajiprioriteettia³. Poliisi, Tulli ja Rajavartiolaitos sopivat yhteisesti kunkin viranomaisen koordinointi- ja tehtävävastuut eri hankkeissa. Tullin kansalliset vastuut koskevat yhteisöveropetoksia (MTIC), valmisteveropetoksia sekä ympäristörikoksia, mutta operatiivisia toimia ja kansainvälisiä valvontaoperaatioita Tulli suorittaa myös muilla prioriteettialueilla. Vuoden 2019 aikana Tullissa on tehty tällaisia EMPACT-hankkeisiin kytkeytyviä toimia esimerkiksi aseiden ja huumausaineden salakuljetukseen liittyen.

EMPACT-yhteistyö sekä kansallisesti toteutettavat valvontaoperaatiot edellyttävät mutkatonta yhteistyötä ja vuoropuhelua eri viranomaisten ja toimijoiden kesken. Yhteisten toimien suunnittelu ja operaation jälkeisen vaikuttavuusarvioinnin väliin mahtuu lukuisia erillisiä vaiheita ja yksittäisiä tekijöitä, jotka haastavat yksiköiden omia ja keskinäisiä toimintaprosesseja sekä käytänteitä. Toisinaan kokonaisuuksien hallinta ja hahmottaminen voi olla hankalaa. Yhteistyö ja tekemisen kulttuuri ovat kuitenkin aina olleet koko Suomen viranomaiskentän sekä Tullin vahvuus, jonka varaan toimintaa on myös tuleville vuosille hyvä rakentaa.

1 SOCTA, Serious and Organised Crime Threat Assessment

2 EMPACT, European Multidisciplinary Platform Against Criminal Threats

3 EUROPOL, <https://www.europol.europa.eu/empact>

Valvontaosaston toiminteita

Analyysi ja tiedustelu (ATI)

Tullin valvontaosastolla toimivan analyysi ja tiedustelu -toimintayksikön (ATI) tehtävänä on vastata osaltaan Tullin riskienhallinnasta sekä rikostorjunnasta. ATI on siis osa myös Tullin rikostorjuntaorganisaatiota.

Toimintayksikön perustoiminteet tähtäävät Tullin ja valvontaosaston strategisten tavoitteiden saavuttamiseen. Keskeisenä tavoitteena on suojata yhteiskuntaa varmistamalla tavaraturvallisuus estämällä ja paljastamalla rajat ylittävää rikollisuutta sekä harmaata taloutta siten, että toiminta on yhteiskunnallisesti vaikuttavaa ja kustannustehokasta. Analyysi- ja tiedustelutoiminta on Tullin valvonnallisen tietojoh- tamisen menestystekijä.

Tullin rikostorjunnan kantava ajatus on ”yhteistyöllä turvallisuutta”. Tuloksetkaan tiedustelutoiminnankin edellytyksenä on laaja-alainen kansallinen ja kansainvälinen yhteistyö sekä teknologisten ratkaisujen tehokas hyödyntäminen analyysissä. Kansallisesti ATI toimii kiinteässä yhteistyössä eri ministeriöiden ja näiden alaisten keskusvirastojen sekä erityisesti poliisin ja Rajavartiolaitoksen kanssa, koska myös rikostiedustelun alueella tehdään PTR-yhteistyötä (poliisin, Tullin ja Rajavartiolaitoksen yhteistyö). Kansainvälistä yhteistyötä tehdään erityisesti EU:n, eri lainvalvontaorganisaatioiden sekä kolmansien maiden kanssa.

Tulli kohdentaa valvonta- ja analyysitoimintaansa erityisesti Suomeen suuntautuvaan henkilö- ja tavaraliikenteeseen. ATI yhdistää analyysi- ja tiedustelutoiminnan yhtenäiseksi prosessiksi. Toiminnallaan ATI tukee Tullin tietopohjaista johtamista tuottamalla johdolle informaatiota tullirikostorjunnan analyysi- ja tiedustelutoiminnan, yhteisen PTR-rikostiedustelun sekä Tullin riskienhallinnan menetelmien avulla. Lisäksi ATI tuottaa laadukkaita kohteita valvontatoiminnalle.

Analyysi ja tiedustelu -yksikkö toimii kiinteässä yhteydessä Tullin hallinnoimien ulkomaanliikenteen prosessien kanssa. Näin turvataan se, että Tullin rikostorjunnan ja valvonnan toimenpiteet voidaan kohdentaa tehokkaasti, mutta samalla saadaan minimoitua toiminnasta aiheutuvat haitat lailliselle liikenteelle.

Rikostutkinta

Tullin rikostutkinnan strateginen tavoite on paljastaa ja tutkia ulkomaankauppaan liittyvää rikollisuutta osaavalla ja modernilla tavalla. Sen toiminnan ydin-

ajatus on ”yhteistyöllä turvallisuutta”, jonka edellytyksenä on laaja-alainen kansallinen ja kansainvälinen yhteistyö. Kansallisella tasolla PTR-yhteistyö on tärkeää, mutta yhteistyö muidenkin kuin lainvalvontaviranomaisten, kuten esimerkiksi Verohallinnon, kanssa tiivistyy koko ajan. Kansainvälisesti tutkinnalla on laajat ja päivittäin käytössä olevat yhteistyöverkostot niin EU-jäsenmaiden kuin lukuisien kolmansienkin maiden kanssa.

Tutkinta kuuluu valvontaosaston alaisuuteen ja on vastuussa Suomessa tapahtuvien tullirikosten torjunnasta ja esitutkinnasta. Tutkinnan pääpainopisteet ovat sekä kansainvälisen talousrikollisuuden että rajat ylittävän ja vakavan rikollisuuden torjunnassa. Laajan kansainväliseen kauppaan ja logistiikkaan liittyvän osaamisensa avulla Tullin tutkinta tuo uniikin lisäarvon kansalliseen rikostorjuntakenttään. Tullin rikostutkinnassa on kahdeksan tutkivaa yksikköä, jotka toimivat aluevastuuperiaatteella. Henkilöitä rikostutkinnassa työskentelee yhteensä noin 250.

Tutkinnan rikostorjuntatoimien kantavana ajatuk- sena on toiminnan läheinen integroiminen tulliselvitysprosessiin. Tutkinnassa on laajaa ulkomaankaupan rakenteiden ja prosessien osaamista, joten toimenpiteet kohdentuvat tehokkaasti harmaan talouden ja rikosten estämiseen samalla, kun pystytään minimoimaan toiminnasta aiheutuva haitta lailliselle ulkomaankaupalle. Edistämällä laillista kauppaa ja paljastamalla laitonta kauppaa tutkinta edistää myös markkinoiden tehokkuutta takaamalla tasapuoliset kilpailuedellytykset kaupan toimijoille. Tullin tutkin- nan yksi tärkeä kohde onkin juuri se rikollisuus, joka käyttää hyväkseen ulkomaan tavarakaupan raken- teita ja maksujärjestelmiä. Myös verkossa tehtävät rikokset ovat Tullin rikostutkinnan ydinaluetta, ja verkkoympäristössä tapahtuvassa rikostutkinnassa Suomen tulli on kansainvälisestikin edelläkävijä.

Vuodessa Tullissa tutkitaan noin 8 000 epäiltyä tullirikosta. Yleisiä rikosnimikkeitä tutkituissa tapauksissa ovat salakuljetus, tulliselvitysrikos, veropetokset ja huumausainerikokset eri muodoissaan. Myös lääkkeisiin ja dopingaineisiin sekä nuuskaan liittyvät rikokset työllistävät Tullia. Näitä rikoksia torjuessaan ja selvittäessään tutkinta keskittyy myös rikoshyö- dyn jäljittämiseen ja takaisinsaamiseen. Rikoshyötyyn liittyvien toimintojen tulokset ovat tärkeitä lainvalvonnan tuotoksia niin kansalaisten oikeustajun kuin mitattujen rangaistusten oikean toteutuvuudenkin näkökulmasta Tullin rikostutkinnan tulosten ollessa erinomaista luokkaa.

Tullin takavarikoimia dopingaineita.

Suomen puheenjohtajuuskausi tulliyhteistyöryhmässä (CCWP)

Heinäkuussa 2019 alkanut EU:n puheenjohtajakautemme alkoi käytännössä jo tammikuussa, kun Romania aloitti oman kautensa, koska olemme keskimmäisenä kolmen valtion triossa, jonka työn Kroatia tulee kuluvan vuoden alkupuoliskolla päättämään. Trion motoksi tullien lainvalvonnassa valittiin ”yhteinen raja – yhteiset tavoitteet”, jolla painotettiin tullien yleisten tehtävien lisäksi itärajaa, joka yhdistää kaikkia trion kolmea jäsenmaata.

Suomen puheenjohtajuuden yleisinä teemoina olivat kestävä kehitys, avoimuus, laadukas lainsäädäntö ja kansalaisten turvallisuus. Turvallisuuteen liittyvässä lainvalvontayhteistyössä korostettiin erikseen sisäisen turvallisuuden merkitystä. Tämä näkyi myös tulliyhteistyössä, jossa painotimme tullien roolia EU:n lainvalvontatyössä, jotta tullien merkitys rikostorjunnassa tiedostettaisiin paremmin kaikissa jäsenmaissa.

Tullit tiiviimpään yhteistyöhön Europolin kanssa

Tulliyhteistyöryhmän (CCWP) kahdeksi pääteemaksi valitsimme viranomaisten välisen yhteistyön ja tietojärjestelmien yhteiskäyttöisyyden. Viranomaisyhteistyössä tarkoituksenamme oli muun muassa painottaa tullien ja Europolin välistä yhteistyötä, johon Itävalta oli omallaan puheenjohtajakaudellaan jo luonut hyvän pohjan. Tukenamme oli myös CCWP:ssä Ruotsin johdolla laadittu raportti, jolla esitetään tullien näkökulman huomioimista parem-

min vakavan rikollisuuden eurooppalaisessa uhkarviossa, SOCTA:ssa.

Europol-yhteistyö tulikin monella tavalla esille kaudellamme, mitä edesauttoi hyvä yhteistyömme Europolin edustajien kanssa. Tavoitteenamme oli parantaa Tullin roolin näkyvyyttä koko sisäisen turvallisuuden alueella. Sen lisäksi tarkoituksemme oli laatia työryhmälle uusi, kymmenes toimintasuunnitelma sekä saada edellinen toimintasuunnitelma päätökseen. Asiantuntijaryhmässä tärkeimmät päämäärämme oli kehittää yhteisistä operaatioista sopivaa koordinaatiomekanismia ja ennen kaikkea uudistaa osittain vanhentunut opas tullioperaatioiden organisoinnista.

Tärkeimmät tavoitteet saavutettiin

Huolimatta siitä, että edellisen toimintasuunnitelman rippeitä jäi vietäväksi loppuun Kroatian kaudella, saimme valmiiksi uuden toimintasuunnitelman ja operaatio-oppaan uudistuksen. Näin CCWP:llä on seuraavalle kahdelle vuodelle valmis ohjelma, jonka prioriteetit tukevat EU:n toimintapoliittista lainvalvontaohjelmaa, mitä myös tavoittelimme. Kautemme tärkeimmät teemat saatettiin myös neuvoston sisäisen turvallisuuden korkeimman ryhmän, COSI:n, tietoon, mikä toivottavasti tulee auttamaan tullien toimintamahdollisuuksia lainvalvonnassa.

Tulliyhteistyöryhmässä pidettiin kaudellamme viisi kokousta, ja asiantuntijatyöryhmä kokoontui kolmesti. Näiden lisäksi pidettiin jo tavaksi muodos-

tunut yhteiskokous lainvalvontatyöryhmän (LEWP) kanssa. LEWP vastaa neuvostossa poliisien yhteistyöstä. Uutena alkuna saimme aikaan ensimmäisen yhteistapaamisen kaksikäyttötuotteista vastaavan työryhmän (DUWP) kanssa, mikä poiki myös konkreettisen projektin uuteen toimintasuunnitelmaan.

Puheenjohtajuus vaatii laajapohjaista yhteistyötä

Kokousten johtamisen lisäksi puheenjohtajuuteen sisältyy paljon muuta yhteistyötä, kommunikointia ja suunnittelua. Päätösten aikaansaaminen vaati jatkuvia tapaamisia esimerkiksi Europolin, Frontexin, komission, neuvoston oikeuspalvelun ja OLAFin kanssa. Lisäksi kansallisesti tehtiin tiivistä työtä yhdessä eri ministeriöiden, kuten sisä-, ulko- ja sosiaali- ja terveysministeriöiden kanssa.

Vakituisten kokousten lisäksi Suomen kaudella järjestettiin Europolissa EPCC-kokous, johon osal-

listuivat jäsenmaiden poliisijohtajat ja tullien pääjohtajat. Konferenssissa korostuivat pitkälti teemamme paremmasta viranomaisyhteistyöstä Euroopassa, tullien vaikutusmahdollisuuksien parantamisesta Europolissa sekä tietojärjestelmien paremmasta yhteensovittamisesta tulevaisuudessa.

Järjestimme myös marraskuussa yhdessä OLAFin kanssa Suomessa seminaarin, jossa pääteemoina olivat yhteisten varojen parempi puolustaminen sekä tietojenvaihdon ja tiedon analysoinnin kehittäminen. Konferenssin lähtökohtana oli sähköisen kaupan nopea kasvu ja sen vaikutukset tullityöhön.

Vaikka suurin osa omasta työstämme on nyt ohi, työ triossa jatkuu vielä juhannukseen asti, jonka jälkeen seuraava maakolmikko ottaa tulliyhteistyön ohjattavakseen. Edellä mainittujen teemojen lisäksi tulevien puheenjohtajien täytyy pohtia, kuinka Brexit toteutetaan ja kuinka tulliyhteistyö eroavan Yhdistyneen kuningaskunnan kanssa tullaan järjestämään.

OLAF-seminaari Vantaalla

Suomen puheenjohtajakauden aikana marraskuussa 2019 järjestettiin OLAFin ja Tullin yhteistyössä yhteisöpetoksia käsitellyt seminaari Vantaalla. Seminaariin osallistui kaikkiaan noin sata osanottajaa jäsenmaista, komissiosta ja WCO:sta. Liike-elämää edusti seminaarissa yksi verkkokaupan jättiläisistä, Amazon.

Teemana seminaarissa oli kansainvälisen kaupan siirtyminen kiihtyvällä vauhdilla verkkoon, mikä asettaa tulliviranomaiset uudentyypisten ongelmien eteen. Esimerkiksi Alankomaissa verkkokauppa kasvoi vuosina 2017–2018 kaksinkertaiseksi, kun samaan aikaan perinteiset kuljetukset, kuten meriliikenteen kuljetukset, kasvoivat 5–6 prosenttia. Tällaisen kehityksen tuloksena Tulli joutuu tekemään työnsä aiempaa nopeammassa prosessissa ja usein myös aiempaa niukemman tiedon varassa.

Ulkomaankaupan tullimaksut kattavat 13 prosenttia EU:n budjetista, ja arvonlisäveron osuus siitä on 11 prosenttia. Kansallisten fiskaalisten intressien lisäksi verkkokauppa liittyy siis myös unionin omiin varoihin. Verojen välttämisen lisäksi verkkokaupan kasvu tarjoaa otolliset olosuhteet laittomien tavaroiden kaupalle. Kun perinteinen kauppa on useimmiten kaupankäyntiä kaupallisten toimijoiden välillä (business to business), verkkokauppa mahdollistaa

ostokset kuluttajalta suoraan toiseen maahan kauppialle tai valmistajalle (business to consumer). Tämä näkyy myös ilmiönä huumausainekaupassa, jossa varsinkin niin kutsuttujen designhuumeiden ostajat voivat tilata aineet verkkokaupasta ilman, että joutuvat maksamaan mitään välikäsille.

Verkkokauppa tukee laitonta kauppaa nimetömyyden ja valtaviin volyyymien avulla. Tämän johdosta tulliviranomaiset joutuvat seulomaan huumeet, laittomat lääkkeet, dopingaineet, tuotevääreännökset ja veronkiertotapaukset miljoonista pienlähetyksistä. Tullien pitääkin muuttaa omaa riskianalyysiään, tiedusteluaan ja rikostutkintaansa niin, että niissä pystytään yhä enemmän hyödyntämään tietojenkäsittelyä ja uusia teknisiä innovaatioita.

Seminaarissa esiteltiin vaihtoehtoja uusista toimintatavoista ja tekniikoista, mutta lisäksi keskusteltiin siitä olennaisesta kysymyksestä, kuinka EU:n petostentorjuntavirasto OLAF pystyy nykyistä tehokkaammin auttamaan jäsenmaiden viranomaisia verkkokauppaan liittyvässä rikostorjunnassa. OLAFilla on asemansa ansiosta oivallinen paikka hankkia, jakaa ja analysoida kauppaan liittyvää tietoa, mikä edellyttää sujuvaa tiedonvaihtoa jäsenmaiden ja OLAFin välillä.

Talousrikokset

Jäteveron välttäminen – törkeä veropetos

Marraskuussa 2018 Tulli osallistui yhdessä poliisin kanssa jäterikostutkintaan, jossa lappeenrantalaisen elinkeinonharjoittajan epäiltiin haudanneen jätteitä mansikkatilalleen. Mansikkatilalle tehtiin kotietsintä monen viranomaisen yhteisoperaationa. Mukana operaatiossa olivat Kaakkois-Suomen poliisi, keskusrikospoliisi, Puolustusvoimat, Lappeenrannan kaupungin ympäristötoimi, ELY, AVI, kaupungin rakennusvalvonta, Verohallinto ja Tulli. Tullin osuus rikostutkinnassa oli tutkia, oliko marjatilallinen toiminnallaan välttänyt jäteveroja. Tämän perusteella tapauksen rikosnimikkeeksi määräytyi törkeä veropetos.

Esitutkinnassa saatiin selville, että elinkeinonharjoittaja oli vuosia haudannut ja läjittänyt eri jätelajeja omistamalleen maa-alueelle. Asiantuntijaviranomainen laati jätteestä tarkastusraportin, jota varten

jätteen määrä ja laatu selvitettiin eri menetelmillä. Selvityksessä käytettiin muun muassa laserkeilausta, drone-kuvausta sekä kaivausta. Tutkimusten perusteella saatiin selville, että jätettä oli haudattu ja läjitetty yhteensä 2 191 m³. Paikalta otettiin useita näytteitä maa-aineksen pilaantumisen tutkimiseksi. Saadun aineiston perusteella Verohallinto laati verotarkastuskertomuksen, jossa esitettiin, paljonko jäteveroa mansikkatilallisen olisi pitänyt maksaa jätteistään.

Rikosasian esitutkinta on valmistunut, ja se on siirtynyt lokakuussa 2019 syyteharkintaan. Elinkeinonharjoittaja on Verohallinnon tarkastuksen perusteella välttänyt valmisteveron alaista jäteveroa noin 150 000 euroa. Tämän takia elinkeinonharjoittajan omaisuutta määrättiin esitutkinnan aikana vakuustakavarikkoon saman summan arvosta.

Virheellisiä tietoja viennissä

Tullin yritystarkastus tarkasti vuonna 2013 erään huolitsijayhtiön verottoman varaston. Hallinnollisessa tarkastuksessa ilmeni, että varastosta oli lastattu erääseen alukseen 6,6 miljoonaa litraa verotonta bensiiniä ja lasti oli asetettu vientimenettelyyn. Valtuutettuna varastonpitäjänä toimineen huolitsijayhtiön olisi pitänyt ilmoittaa bensiinin luovutus veroilmoituksessaan verottomana luovutuksena.

Viejänä ja bensiinin omistajana vientimenettelyyn asetettaessa oli suomalainen osakeyhtiö. Huolitsijayhtiö taas toimi valtuutettuna varastonpitäjänä verottomalle bensiinille sekä asiamiehenä viennissä. Viennin kohdemaaksi ilmoitettiin Norja. Tulli havaitsi myöhemmin aluksen seurantatiedoista, ettei alus mennyt lastauksen jälkeen Norjaan, vaan Hollantiin.

Esitutkinnassa oli syytä epäillä, että polttoaine-erä poistui väliaikaisen verottomuuden järjestelmästä, kun se siirrettiin väliaikaisen varastonpitäjän varastosta virheellisellä hallinnollisella asiakirjalla. Tästä aiheutui noin 4,3 miljoonan euron suuruinen valmisteverovelka, jonka suorittamisesta molemmat yhtiöt ovat yhteisvastuussa.

Tulli epäilee, että väliaikaisena varastonpitäjänä toiminut huolitsijayhtiö on osakeyhtiöltä saamiensa virheellisten tietojen perusteella antanut väärän

ilmoituksen polttoaineen viennistä, ja tämä aiheutti veroseuraamuksen. Tutkinnassa on epäilty, että toimintaa ei voi pitää vähäisenä ilmoittamis- tai tiedonantovelvollisuuden laiminlyöntinä eikä vähäisenä menettelytapamääräysten rikkomisena, koska epäillyn rikoksen kohteena oli tavaraerä, joka edustaa korkeaa veroriskiä.

Törkeä veropetos ja törkeä tulliselvitysrikos

Juttua on tutkittu epäiltynä törkeänä veropetoksena ja törkeänä tulliselvitysrikoksena. Asiassa on ollut syytä epäillä, että viranomaiselle annettiin tietä valmisteveron alaisen polttoaineen viennistä Norjaan, vaikka lastilla ei ollut vientihetkellä Norjassa ostajaa eikä vastaanottajaa. Viranomaiselle annettiin siis väärä tieto tavaran vastaanottajasta. Ilmoitusvelvollinen suomalainen osakeyhtiö ei oikaissut eikä mitätöinyt virheellistä tulli-ilmoitusta ja oli siksi osallinen tavaran poistumisessa väliaikaisen verottomuuden järjestelmästä sääntöjen vastaisesti.

Rikoskokonaisuuden esitutkinta on päätetty, ja viiden rikoksesta epäillyn henkilön tapaukset on siirretty syyteharkintaan loppuvuodesta 2019.

Dopingaineita ja lääkkeitä USA:sta Ahvenanmaan kautta Eurooppaan

Tullin Turun talousrikostutkintaan tuli marraskuussa 2016 yhteydenotto Ahvenanmaan liikkuvalta ryhmältä, joka oli löytänyt tullitarkastuksessa ahvenanmaalaisesta varastosta dopingaineiksi ja lääkkeiksi epäiltyjä aineita. Lääkkeet ja dopingaineet oli lähetetty Yhdysvalloista, ja ne oli tarkoitus tullata vapaaseen liikkeeseen Ahvenanmaalla. Aineet takavarikoitiin ja lähetettiin Tullilaboratorioon tutkittavaksi.

Tullin esitutkinnassa ilmeni, että Jersey saarella kotipaikkaansa pitävä verkkokauppaa harjoittava yritys oli lähettänyt Yhdysvalloista peräisin olevat tuotteet ahvenanmaalaiselle yritykselle, joka myi niin sanottua fulfillment-palvelua. Palvelu tarkoitti sitä, että ahvenanmaalainen yritys tullasi päämiehensä lähettämät tuotteet, varastoi niitä omassa varastossaan ja otti vastaan päämiehensä lähettämää myyntitiedostoja. Myyntitiedostojen lähettämistä varten jerseyläisellä päämiehellä oli pääsy ahvenanmaalaisen yrityksen palvelimelle. Sen jälkeen kun jerseylainen yritys oli myynyt tuotteita verkkokaupassa, ahvenanmaalainen yritys pakkasi tuotteet ja lähetti ne edelleen kuluttaja-asiakkaille EU-alueelle. Tuotteita päätyi myös Manner-Suomeen. Jotta verkkokaupan toimitusketju pysyi katkeamattomana, ahvenanmaalainen yritys piti päämiehensä puolesta reaaliaikaista varastokirjanpitoa, jonka ansiosta verkkokauppaa harjoittava päämies pystyi optimoimaan tavaravirran Ahvenanmaalle.

Esitutkinnan alkuvaiheessa tutkittiin kuutta erillistä TI-passitusta Yhdysvalloista Suomeen. Tutkinnan edetessä esitutkintaan otettiin mukaan yhteensä 39 eri tullausta, jotka sisälsivät useita eri lääkkeitä luokiteltavien tuotteiden ja dopingaineiden lisäksi sellaisia tuotteita, joiden tuonti EU-alueelle oli kiellettyä tai rajoitettua, tai vaati luvan tai erillisen viranomaisilmoituksen. Lisäksi elintarvikkeiksi luokiteltavien ravintolisien tuotepakkauksissa oli käytetty kiellettyjä tai liian yleisiä terveystuotteita. Kaikista tuotteista puuttui EU:ssa toiminnasta vastaavan yrityksen nimi ja yhteystiedot.

Tullilainsäädännön vastaisia ilmoituksia

Esitutkinnan aikana selvitettiin yhteensä yli 2 000 erilaista maahantuotua tuotetta, joista Fimea luokitteli lääkkeiksi 166. Esitutkinnan perusteella ahvenanmaalainen yritys käytti tulli-ilmoituksissa vääriä tai virheellisiä tuotteiden nimikkeitä. Lisäksi yritys tullasi välillisenä edustajana ulkomaisen päämiehensä

Suomeen lähettämät tuotteet tullilainsäädännön vastaisesti merkitsemällä tulli-ilmoituksen ilmoittajaksi omat tietonsa ja jätti ilmoittamatta päämiehen tiedot.

Antamalla vääriä tullinimikkeitä yritys vältti maksamasta tullia ja valmisteveroa sekä osan maahantuonnin arvonlisäverosta. Näin välttyttiin myös eläinlääkinnällisiltä rajatarkastuksilta sekä lääkkeiden ja ravintolisien maahantuontiin liittyvältä valvonnalta. Lisäksi lääkkeiden maahantuonti-, jakelu- ja jälleenvyyntiluvista sekä ravintolisäilmoituksista vastaavan päämiehen tiedot jäivät lainvastaisesti ilmoittamatta Tullille.

Lähes miljoona lääkkeitä ja dopingaine-tablettia

Tapausten esitutkinnan yhteydessä on selvinnyt, että Yhdysvalloista tuotiin Suomeen yhteensä noin 772 000 lääkkeitä luokiteltua tablettia, joiden maahantuonti olisi edellyttänyt Fimean myöntämää lupaa. Lisäksi maahan tuotiin noin 200 000 doping-tablettia, joiden vaikuttavana aineena oli Tullilaboratorion lausuntojen mukaan DHEA-hormoni eli dehydroepiandrosteroni. Kuluttajille on päätyntä verkkokaupan kautta Suomeen ja muihin EU-maihin kaikkiaan yli 460 000 lääkkeitä ja yli 90 000 dopingtablettia.

Rikoksella saatu rikoshyöty on ainakin 2,2 miljoonaa euroa. Rikoshyötyä syntyi paitsi kantamatta jääneistä tulleista ja veroista, myös laiminlyödyistä viranomaismaksuista, tuotteiden myynnistä ja palveluiden laskutuksesta.

Kun tapaus lähetettiin syyteharkintaan, rikosnimikkeinä olivat törkeä dopingrikos, törkeä veropetos, törkeä tulliselvitysrikos, lääkerikos, salakuljetus ja dopingrikos.

THSCAN MBT215-HL

TULLI

TULLI

Killapod-nikotiinipussien salakuljetus

Tulli sai 7.3.2019 Vantaalla sijaitsevalta pikarahtiyri-
tys DPD:ltä ilmoituksen, jonka mukaan sen tiloissa
on kuormalavallinen ulkomailta saapunutta nuuskaa.
Tullivalvonta tarkasti lastin, joka sisälsi useita Liettu-
asta saapuneita pahvilaatikoita.

Tarkastuksessa pahvilaatikoiden todettiin sisäl-
tävän 4 800 kappaletta Killapod-merkkisiä rasioita
kymmenen rasian pakkauksissa. Tuotteiden yhteis-
paino oli noin 132 kiloa. Ulkoisesti Killapod-rasiat
ja niiden pakkaustapa muistuttivat nuuskarasioita,
mutta rasioissa oli merkintä, jonka mukaan tuote ei
sisältänyt tupakkaa. Rasioiden sisällä oli suussa käy-
tettäviä annospusseja eli ns. nikotiinityynyjä, joiden
ulkoasu poikkesi tupakkaa sisältävästä nuuskasta
siten, että ne olivat kokonaan täysin valkoisia.

Pian tarkastuksen jälkeen DPD:n toimitiloihin
saapui mies noutamaan lähetystä. Kun mies huomasi,
että paikalla oli Tullin henkilöitä, hän lähti juosten
ulos rakennuksesta ja pakeni paikalta henkilöau-
tolla. Tullin henkilöt onnistuivat kuitenkin näke-
mään miehen käyttämän auton rekisteritunnuksen.

Muutaman tunnin kuluttua samana päivänä mies
saapui uudelleen DPD:lle tarkoituksenaan noutaa jo
takavarikoitu lähetys. Tulli otti miehen kiinni salakul-
jetuksesta epäiltynä.

Takavarikoidut nikotiinipussit toimitettiin Ter-
veyden ja hyvinvoinnin laitokselle tutkimuksiin
annospussien nikotiinipitoisuuden määrittämiseksi.
Tutkimusten mukaan annospussit sisälsivät nikotiinia
6,5–8,8 mg per annospussi. Lääkealan turvallisuus- ja
kehittämiskeskus Fimean lausunnon mukaan yli 4 mg
nikotiinia sisältävät annospussit katsotaan Suomessa
reseptilääkkeiksi.

Esitutkinnassa selvitettiin, että kiinniotetulle
miehelle oli saapunut DPD:lle Liettuasta aikaisem-
min kaksi lähetystä, jotka olivat sisältäneet samaa
tuotetta. Ensimmäinen lähetys oli painanut noin 13
kiloa ja toinen 130 kiloa. Tulli epäilee miehen myy-
neen aikaisemmin vastaanottamansa nikotiinipussit.
Tapausta tutkittiin kolmena salakuljetuksena, ja asia
on nyt siirtynyt syyteharkintaan.

Huumausaineet

Kokaiinitilanteesta

YK:n huumausaineraportin (UNODC, World Drug Report 2019) mukaan kokaiinin tuotantomäärät ovat maailmanlaajuisesti tuplaantuneet ajanjaksolla 2013–2017. Kasvua vuodesta 2016 vuoteen 2017 oli 25 prosenttia. Vuonna 2017 valmistettiin 100-prosenttista kokaiinia lähes 2 000 tonnia.

On arvioitu, että kokapensaasikasvatusalueiden koko vuonna 2017 oli 245 000 hehtaaria, joka on noin 15 prosenttia enemmän kuin edellisellä vuonna. Pidemmällä aikavälillä katsottuna esimerkiksi Kolumbiassa alueet kasvoivat 252 prosentilla vuodesta 2013 vuoteen 2018.

Vuonna 2017 kokaiinia takavarikoitiin 1 275 tonnia. Valtaosa tästä, 78 prosenttia, takavarikoitiin Pohjois- ja Etelä-Amerikassa. Euroopan osuus oli noin 11 prosenttia.

Kokaiinin käyttäjiä arvioitiin vuonna 2017 olleen 18 miljoonaa. Kun tätä tietoa tarkastellaan rinnakkain kasvaneen kokaiinin tarjonnan kanssa, voidaan todeta, että kokaiinin käyttö on lisääntynyt maailmanlaajuisesti.

Kokaiini Euroopassa

EU:n huumeseurantakeskuksen (EMCDDA) ja Europolin huumausainemarkkinoita käsittelevän raportin (EU Drug Markets Report 2019) mukaan kokaiinikauppa on kannabiskaupan jälkeen toiseksi suurinta huumausainekauppaa EU:ssa. On arvioitu, että sen arvo vuonna 2017 oli 9,1 miljardia euroa. Arviolta neljä miljoonaa henkilöä käytti vuonna 2017 kokaiinia EU:ssa. Pääosa käyttäjistä on Länsi- ja Etelä-Euroopassa, mutta kokaiinin käyttö yleistyy muuallakin Euroopassa. On olemassa merkkejä siitä, että kokaiinimarkkinat ovat kasvussa Pohjois- ja Itä-Euroopassa.

Kokaiinin takavarikot EU:ssa ovat ennätyslukemissa ja kokaiinia on aiempaa paremmin saatavilla. Vuonna 2017 kokaiinia takavarikoitiin EU:ssa 140 tonnia kaikkiaan 104 000:ssa eri takavarikossa. Kokaiini on tukkumyynnissä ollut erittäin puhdasta, usein jopa yli 85-prosenttista.

Perinteisesti italialaiset ja kolumbialaiset rikollisryhmät ovat tehneet paljon yhteistyötä kokaiinikaupassa, mutta nyt muut ryhmittymät ovat nostaneet profiiliaan, muun muassa albaniaa puhuvat rikollisryhmät. Useat eurooppalaiset järjestäytyneet rikol-

lisryhmät toimivat myös Latinalaisessa Amerikassa. Tämä mahdollistaa koko toimitusketjun hallinnan sekä suurien kokaiinierien hankinnan läheltä tuotantolaitteita alempaan hintaan.

Kokaiinimarkkinoihin liittyvä lahjonta ja väkivallan käyttö ovat kasvava ongelma EU:ssa. Aiemmin ongelma oli suurempi Euroopan ulkopuolella, mutta koveneva kilpailu järjestäytyneiden rikollisryhmien välillä on lisännyt väkivaltaa ja lahjontaa erityisesti Euroopan isoimmista satamista.

Kokaiini saapuu Eurooppaan pääosin merikonteissa. Konteista takavarikoidun kokaiinin määrä on kasvanut. Kokaiini tulee Eurooppaan yleensä Hollannin, Belgian tai Espanjan kautta. Näistä maista kokaiini kuljetetaan edelleen joko rekoilla tai henkilöautoilla riippuen kuljetettavan erän koosta. Pienempiä eräitä toimitetaan yhä enemmän eteenpäin myös posti- ja pikakuriirilahetyksinä. Tähän toimintaan liittyy hyvin usein darknetin käyttö.

Kokaiinia levittävät Euroopassa kansalliset järjestäytyneen rikollisuuden ryhmät, muun muassa albaniaa puhuvat sekä marokkolaiset ja länsiafrikkalaiset ryhmät. Myös moottoripyöräjengeillä on vahva roolinsa kokaiinikaupassa. Digitaaliteknologian, esimerkiksi darknetin, sosiaalisen median ja mobiiliapplikaatioiden käyttö on voimakkaasti lisännyt kokaiinin jälleenmyyntiä.

Kokaiinin valmistuksesta Euroopassa on joitakin merkkejä, erityisesti loppuvaiheen tuotantoprosessiin liittyen.

Kokaiinikätkö kontin kylmälaitteessa.

Kokaiini Suomessa

Kokaiinin takavarikkomäärät ja käyttö ovat olleet korkealla tasolla jo vuodesta 2016 lähtien. Aineiden määrät Tullin tekemissä yksittäisissä takavarikoissa ovat viime vuosina kasvaneet huomattavasti ja ovat nykyisin useammin kiloja kuin grammoja. Vuonna 2019 Tullin tutkimissa jutuissa takavarikoitiin kokaiinia ennätyksellinen määrä, yli 30 kiloa.

Kokaiinin tuotannon lisääntyminen Etelä-Amerikassa ja suurempien erien salakuljetus Eurooppaan on alkanut näkyä myös Suomessa. Vuoden 2019 aikana paljastuneet kokaiinin salakuljetustapaukset ovat selkeästi osoittaneet, että kansainvälinen järjestäytynyt rikollisuus on ottanut vahvempaa roolia kokaiinin salakuljetuksessa Suomeen. Erityisesti albaniaa puhuvien rikollisryhmien rooli on voimakkaasti kasvanut, eikä pelkästään kokaiinin salakuljetuksessa. Kokaiinia salakuljetetaan Suomeen meriteitse, lentomatrustajien mukana joko vaatteisiin kätkeytyneinä tai kehon sisäisesti sekä postitse.

Kokaiinia ei salakuljetettaisi Suomeen, ellei sille olisi täällä kysyntää. Terveystieteiden tutkimuskeskuksen (THL) suorittamien jättevesianalyysien perusteella kokaiinin käyttö on kasvanut pääkaupunkiseudulla voimakkaasti vuodesta 2016 lähtien. Kun kokaiinia käytettiin keskimäärin 25 mg päivässä tuhatta asukasta kohden vuonna 2015, vuonna 2019 sen käyttö oli korkeimmillaan lähes 150 mg päivässä tuhatta asukasta kohden. THL:n mukaan kokaiinia kokeilleiden osuus on kasvanut ikähaarukassa 25–44 vuotta selkeästi. Vuonna 2006 kokaiinia kokeilleita oli tässä ikäluokassa kaksi prosenttia, kun vuonna 2018 heidän osuutensa oli viidestä kuuteen prosenttia.

Rip-off salakuljetusmuotona

Tulli paljasti syyskuussa Suomessa lajissaan ensimmäisen salakuljetustapahtuman, jossa käytettiin niin sanottua rip-off-menetelmää. Vuosaaren satamassa takavarikoitiin tuolloin alun perin Etelä-Amerikasta lähteneen kontin kylmälaitteen sisältä kaikkiaan noin 12 kiloa kokaiinia.

Rip-off-salakuljetukselle on tyypillistä se, että kielletty aine tai tavara kätkeytyy laillisen lastin joukkoon tai laillista lastia kuljettavan yksikön rakenteisiin. Laillista tavaraliikennettä harjoittavat yritykset ovat usein täysin tietämättömiä siitä, että heidän kuljettamassaan yksikössä on jotain laitonta. Salakuljetettavat tavarat pyritään poistamaan kuljetusyksiköstä ennen kuin lasti päätyy varsinaiseen määränpäähensä.

Tulli pääsi salakuljetustapahtuman jäljille, koska kaksi miestä oli aiemmin yrittänyt murtautua konttiin. Sataman työntekijä oli havainnut kaksi heijasteiliiveihin pukeutunutta miestä Vuosaaren konttikentällä ja luullut heitä korjausmiehiksi, joita satamassa aika ajoin vierailee. Kun työntekijä yritti jututtaa miehiä, he peittivät kasvonsa ja poistuivat paikalta. Työntekijä ilmoitti tapahtumasta viranomaisille.

Tulli tarkasti kontin ja löysi kylmälaitteen sisältä yhteensä 12 pakkausta, jotka kaikki sisälsivät noin kilon kokaiinia. Kokaiini oli pitoisuudeltaan 82–86-prosenttista. Jatsettuna takavarikoidusta kokaiinierästä olisi saanut noin 60 000 käyttöönotosta, ja sen katukauppa-arvo olisi ollut noin 2,9 miljoonaa euroa. Asian esitutkinta on kesken.

Silkkitie

Tulli takavarikoi pimeässä verkossa sijainneen kauppapaikka Silkkitien (tunnettiin myös Valhallanimellä) palvelimen ja kaiken sen sisällön keväällä 2019 yhteistyössä Ranskan poliisin ja Europolin kanssa. Silkkitie oli yksi vanhimpia ja kansainvälisesti tunnetuimpia salatusta Tor-verkossa toimivia kauppapaikkoja, jonka kautta myytiin huumausaineita ja muita laittomia aineita useiden vuosien ajan.

Sen jälkeen, kun Silkkitien (Valhallan) verkkosivusto oli suljettu, jotkut suomalaiset huumausainekauppiat siirtyivät käyttämään toimintaansa muita laittomia Tor-verkon kauppapaikkoja. Silkkitien alasajolla oli suuri vaikutus salatun verkkoympäristön toimintaan, ja siitä saatiin arvokasta tietoa jatkotoimenpiteitä varten pimeässä verkossa tapahtuvan rikollisuuden torjuntaan.

Ratkaisevan tärkeää tutkinnan onnistumisessa oli Suomen lainvalvontaviranomaisten tiivis yhteistyö. Tutkinnassa sovellettiin EU:n verkko-rikostorjunnan strategiaa, jossa on olennaista EU:n jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisten, operatiivisten toimijoiden sekä muiden asianomaisten tahojen, kuten Eurojust, keskinäinen yhteistyö. Tätä strategiaa koordinoi Europol, joka on perustanut pimeän verkon rikollisuuteen keskittyvän työryhmän. Työryhmän tavoitteita ovat

- tiedon jakaminen
- uhkien ja kohteiden tunnistaminen
- operatiivisen tuen ja asiantuntemuksen tarjoaminen eri rikollisuuden aloilla sekä
- taktisten ja teknisten apuvälineiden kehittäminen pimeään verkon rikostutkintoihin.

Työryhmän tavoitteena on myös edistää yhteisiä teknisiä ja tutkinnallisia toimenpiteitä, järjestää koulutusta ja aloitteita toimintavalmiuksien kehittämiseksi sekä kampanjoita rikollisuuden ennalta ehkäisemiseksi ja yleisen tietoisuuden lisäämiseksi – se on 360 asteen strategia pimeässä verkossa tapahtuvaa rikollisuutta vastaan.

Janey Young

Euroopan kyberrikollisuuden keskus (EC3)
Ryhmäpäällikkö – Pimeän verkon rikollisuus

The dark web marketplace Silkkitie (known as the Valhalla) and its contents were seized earlier this year by Finnish Customs (Tulli) in close cooperation with the French National Police (La Police Nationale Française) and Europol. For several years, narcotics and other illicit goods were sold via this marketplace, which was one of the oldest and internationally best-known Tor trade sites.

After the Silkkitie (Valhalla) site was shut down by the authorities, some of the Finnish narcotics traders moved their activities to other illegal trade sites in the Tor network. The impact of the takedown was significant in terms of the impact on the dark web environment and the value of the data assisting further actions tackling crime on the dark web.

A coordinated law enforcement approach was adopted by the Finnish authorities and was key to the success of the investigation. Their approach embraced the EU strategy for to tackle crime on the dark web, which involves participation of law enforcement agencies from across EU Member States, operational third parties and other relevant partners, such as Eurojust. Europol is co-ordinating this strategy and has created a Dark Web Team to deliver a complete approach including:

- sharing information;
- identifying threats and targets;
- providing operational support and expertise in different crime areas; and
- developing tools, tactics and techniques to conduct dark web investigations.

The team also aims to enhance joint technical and investigative actions, organise training and capacity-building initiatives, together with prevention and awareness-raising campaigns – a 360° strategy against criminality on the dark web.

Janey Young

European Cybercrime Centre – EC3
Team Leader - Dark Web Team

Marihuanatilanteesta

EU:n huumeurantakeskuksen (EMCDDA) mukaan kannabismarkkinoiden arvo EU:ssa on arviolta 11,6 miljardia euroa. Kannabismarkkinat ovat EU:n suurimmat huumemarkkinat ja siten mittava tulonlähde rikollisille. Kannabiksen (marihuana ja hasis) käyttäjiä on arvioitu olevan EU:ssa 25 miljoonaa.

Marihuanaa tuotetaan sekä EU:ssa että EU:n ulkopuolella. EU:n ulkopuolisista maista Albania on jo useiden vuosien ajan ollut merkittävin marihuanan tuottaja Euroopan markkinoille. Muissakin Länsi-Balkanin maissa kannabiksen tuotanto on kasvanut. Euroopan huumemarkkinoille marihuanaa tulee myös Länsi-Afrikan ja Kaakkois-Aasian tuotantoalueilta.

Perinteisesti Hollanti on ollut merkittävä marihuanan lähde Euroopassa. Hollannissa on vuosittain tavattu yli 5 000 erikokoista kasvattamoa, suurin osa näistä sisätiloista. Vuosina 2016–2017 takavarikointujen kasvien määrä kuitenkin väheni. Toisaalta on havaittu, että kannabiksen kasvatusta on merkittävästi kasvanut Espanjassa. On myös merkkejä siitä, että hollantilaiset ja espanjalaiset rikollisryhmät tekevät yhteistyötä. Tämä voi olla yksi syy siihen, että Suomeenkin tulleet marihuanaerät ovat viime aikoina olleet usein peräisin Espanjasta.

Kannabiksen tuotannon määrää Euroopassa on vaikea arvioida. Hollannissa tuotannon on arvioitu olleen vuonna 2017 noin 520 tonnia.

Marihuana Suomessa

Tulli takavarikoi vuonna 2019 yhteensä 255 kiloa marihuanaa. Takavarikoidun marihuanan katukaupparvo on noin 5,1 miljoonaa euroa, ja siitä olisi saatu jopa 630 000 käyttöönnosta.

Lisäksi Tullin tutkintayksiköt selvittivät, että useissa eri rikoskokonaisuuksissa oli maahantuotoja satoja kiloja marihuanaa, jotka olivat jo päätyneet levitykseen Suomessa.

Marihuanaa tuodaan Suomeen sekä kaupallisen tavaraliikenteen mukana, pikarahtilähetystenä että matkustajaliikenteessä. Kuriireina toimivat useita eri kansallisuksia edustavat henkilöt. Monissa tapauksissa marihuanan lähtömaana on Espanja, josta käsin rikollisorganisaatiot johtavat salakuljetustoimintaa Suomeen ja muualle Eurooppaan. Hyvälaatuinen marihuana joko kasvatetaan Espanjassa tai tuodaan sinne Afrikasta taikka muualta Euroopasta.

Suomeen suuntautuvan marihuanan salakuljetuksen taustalla toimii yleensä ulkomaalaisia henkilöitä. Uusimpia tulokkaita ovat vuoden 2019 syksyn aikana paljastuneet lukuisat albanialaistautaiset

salakuljettajat ja tukkuportaan levittäjät. Toinen merkittävä ryhmä marihuanan salakuljetuksessa ja levityksessä on länsiafrikkalaiset, joista varsinkin gambialaiset ovat aktiivisesti organisoineet marihuanan salakuljetusta.

Marihuanan salakuljetukseen ja levittämiseen liittyy merkittävästi käteinen raha. Tulli onkin takavarikoinut vuoden 2019 aikana satoja tuhansia euroja käteistä rahaa, jonka epäillään olevan peräisin Suomeen salakuljetetusta ja täällä myydystä marihuanaasta. Käteisrahan takavarikointien yhteydessä on otettu kiinni useita niin sanottuja rahakuriireja, joita epäillään törkeästä rahanpesusta.

Voidaan todeta, että vaikka marihuanan kotikasvatus ilmiönä on ollut esillä, ei perinteinen salakuljetettu marihuana ole menettämässä jalansijaansa Suomen markkinoilla.

Poppers-tuotteiden laitonta maahantuontia ja myyntiä

Tullin eri tutkintayksiköissä on tutkittu salakuljetuksena ja lääkerikoksena tapauksia, joissa ns. poppers-tuotteita on tuotu Suomeen ja myyty edelleen aikuisviihdeliikkeissä sekä näiden verkkokaupoissa. Poppers-tuotteilla tarkoitetaan nestemäisiä aineita, joita käytetään seksistimulantteina sekä muihin viihdetarkoituksiin.

Poppers-tuotteissa käytetään yleisesti alkynitriinejä, joita hengitetään pienistä pulloista. Useat alkynitriinit on luokiteltu vuodesta 2013 alkaen lääkeaineiksi. Tämän vuoksi poppers-tuotteiden maahantuonti ja myynti edellyttävät Fimean lupaa.

Tullin esitutkintojen yhteydessä takavarikoitiin noin 2 500 poppers-tuotetta. Tuotteet takavarikoitiin Etelä- ja Länsi-Suomessa vuoden 2019 alkupuolella. Lisäksi esitutkintojen alkuvaiheessa saatujen tietojen perusteella oli syitä epäillä, että takavarikoitujen tuotteiden lisäksi Suomeen oli vuosina 2013–2019 tuotu noin 40 000 poppers-tuotetta.

Esitutinnan aikana Tullin talousrikostutkintayksikkö sai oikeusapuna ulkomailta tietoa, jonka mukaan yhteen tutkittavana olleeseen liikkeeseen oli tuotu ulkomailta noin 90 000 poppers-tuotetta. Näiden tuotteiden määrän avulla voitiin tarkemmin määrittää tähän liikkeeseen kohdistunut rikoshyöty, eli myyntitulot laittomasti hankituista tuotteista. Rikoshyödyn määräksi arvioitiin noin 1 500 000 euroa. Poikkeuksellisesti lähes koko rikoshyötyä vastaava määrä epäiltyjen omaisuutta on saatu viranomaisten haltuun. Toisin sanoen epäillyt voivat oikeuden päätöksellä menettää valtiolle omaisuuttaan noin 1 500 000 euron arvosta.

Tullin esitutkintojen aikana rikoksesta epäiltynä on kuulusteltu useita henkilöitä, joiden epäillään toimineen aikuisviihdeliikkeiden vastuuhenkilöinä. Rikokskokonaisuuden kaikkien osien esitutkinta valmistuu vuoden 2020 aikana.

Matkustustiedustelu ja matkustajatietoyksikköjen rooli lentoliikenteen matkustajarekisteritietojen käsittelyssä

Rikollisuus kansainvälistyy yhä enemmän. Rajat ylittävä rikollisuus on yksi rikollisuuden muoto, jossa rikoksia tehdään useissa valtioissa ja rajojen yli kuljetetaan sellaisia kiellettyjä ja rajoituksenalaisia tavaroita, joiden edelleen välittäminen on mahdollisimman tuottoisaa ja riskit mahdollisimman pieniä.

PNR (Passanger Name Record)
eli matkustajarekisteritieto

PIU (Passanger Information Unit)
eli matkustajatietoyksikkö

Internetrikollisuus on yleistynyt myös tullirikoksissa, mutta suurempia laittomien tavaroiden erää siirretään markkinoille edelleen fyysisesti kaupallisen liikenteen kuljetuksissa ja henkilöiden välityksellä. 2010-luvulla terrorismin kasvu ja uhka on lisännyt tarvetta valvoa tehokkaammin muun muassa matkustajaliikennettä. Siten matkustajatiedustelun rooli on kasvanut.

Matkustajatiedustelu käyttää lähteenään viranomaisten ja liikenteen toimijoiden keräämää tietoa henkilöiden rajanylityksistä. Koska henkilötietojen käsittelyn suoja kuuluu ihmisen perusoikeuksiin, viranomaisten toimivaltuuksissa joudutaan tasapainoilemaan perusoikeuksien ja toisaalta yhteiskunnan suojaamisen tarpeiden välillä.

Näihin tarpeisiin EU:ssa on hyväksytty direktiivi (EU) 2016/681 matkustajarekisteritietojen (PNR) käytöstä terrorismirikosten ja vakavan rikollisuuden ennalta estämiseksi, paljastamiseksi ja tutkimiseksi sekä tällaisiin rikoksiin liittyviä syytetoimia varten. Direktiivi on saatettu voimaan lailla, joka on edellyttänyt virallisen toiminnan käynnistämistä viimeistään 1.6.2019. Tällöin myös aiemmin vuonna 2018 aloitettu PIU-toiminta on muuttunut viralliseksi.

Vakavilla rikoksilla tarkoitetaan sellaisia rikoksia, joista voidaan kansallisen oikeuden mukaan määrätä vähintään kolmen vuoden mittainen vapausraugaistus, eli se koskee Suomessakin vain rikosten törkeitä tekemuotoja. Direktiivin soveltamisalaan sisältyy useita tullirikoksia, kuten törkeät huumausaine- ja veropetosrikokset (liite II). Lentoliikenteen PNR-matkustajatieto (19 eri tietuetta) on määriteltä direktiivin I-liitteessä sellaiseksi tiedoksi, jonka matkustaja yleensä antaa matkaa varatessaan ja jota viranomaiset ei ole vahvistanut. Suomi on ilmoittanut EU:n komissiolle, että direktiivi koskee Suomessa sekä EU:n sisäliikennettä että kolmannen maan liikennettä.

PIU-yksiköt EU-jäsenvaltioissa

EU:n matkustajatietodirektiivi edellyttää, että EU-jäsenvaltioon perustetaan matkustajatietoyksikkö (PIU), joka vastaa PNR-tietojen käsittelystä ja kansainvälisestä tiedonvaihdoista. Yksikköä vetää Suomessa poliisi, ja Tulli ja Rajavartiolaitos ovat myös sijoittaneet yksikköön omaa henkilökuntaansa. Tulli ei kuitenkaan saa PIU-yksikköön saapuvia PNR-tietoja suoraan oman toimintansa riskianalyyysiin. Suurimpien ilmaliikenteenharjoittajien kanssa on tehty sopimus PNR-tietojen luovutuksesta.

Matkustajamäärä lentoliikenteessä on Suomessa vuositasolla yli 21 miljoonaa, josta PTR-viranomaisten pitäisi pystyä profiloimaan kohteita. Tärkeintä massatyypisten PNR-tietojen käsittelystä ovat riittävän tehokkaat tietojenkäsittelyjärjestelmät. PNR-tietoja voidaan vertailla eri PTR-viranomaisten tietokantoihin ja näin mahdollisesti saada torjuttua vakavia rikoksia ja terrorismirikoksia. PNR-tiedot voi tallentaa ensin puolen vuoden ajaksi ja sen jälkeen anonymisoituna viiden vuoden ajan.

Kauttakuljetusta hyödynnetään dopingaineiden salakuljettamisessa

Kauttakuljetuksessa Euroopan unionin alueelle saapuneita tavaroita kuljetetaan joko suoraan, toisen EU-valtion tai tullivarastoinnin kautta takaisin EU:n ulkopuolelle. Kauttakuljetuksen ajan tavarat ovat tullivalvonnassa. Jos tavaroiden varastointipaikkaa muutetaan useasti tai tavaroita siirretään eri maiden välillä, ei tavarankuljetus välttämättä täytä kauttakuljetuksen säännöksiä. Suomella on keskeinen asema kauttakuljetuksessa Helsinki-Vantaan lentoaseman vuoksi; tähän vaikuttavat esimerkiksi hyvät lentoyhteydet Aasian maista Suomeen. Lisäksi Suomen kautta kuljetetaan paljon tavaraa Venäjälle.

Tullin havaintojen mukaan dopingaineiden laittomassa maahantuonnissa on viime vuosina järjestelmällisesti hyödynnetty kauttakuljetusta. Tulli on selvittänyt, että dopingaineita- ja lääkeaineita siirretään kauttakuljetuksessa eri maiden ja eri maissa sijaitsevien tullivarastojen välillä, kunnes ne häivytetään kauttakuljetuksesta ja todennäköisesti jäävät EU:n alueelle. Tavarat voidaan myös ilmoittaa poistuneeksi EU:n alueelta, vaikka ne jäävät EU:n laittomille markkinoille. Kauttakuljetus EU:n kautta noudattaa usein tiettyä reittiä, ja tulli-ilmoituksessa voi olla väärä tavarankuvaus, josta ei voi päätellä lähetyksen sisältävän doping- ja lääkeaineita tai muita rajoitettuja tai kiellettyjä tavaroita.

Satojen kilojen ja miljoonien eurojen dopingtakavarikko

Tulli tutki vuosina 2018–2019 tapausta, jossa epäiltiin dopingaineiden laittontaa kauttakuljetusta, tullivarastointia, hallussapitoa ja levittämistä EU:n alueella. Syksyllä 2018 Tulli paljasti tullivalvonnan yhteydessä 900 kilon laittoman doping- ja lääkeaineiden kauttakuljetuksen ja tullivarastoinnin. Takavarikoitujen dopingaineiden arvoksi määritettiin yhteensä noin 2,5 miljoonaa euroa. Tullin esitutkinnassa selvisi, että aineet olivat lähtöisin Kiinasta, josta ne oli toimitettu lentorahtina Suomeen neljänä toimituseränä Saksan, Puolan ja Turkin kautta. Tulli takavarikoi kolme erää marraskuussa 2018 Kymenlaaksossa sijaitsevasta tullivarastosta. Neljäs erä oli lähetetty Suomesta Liettuaan ja edelleen siirretty Viroon erääseen varastoon. Kun tavara liikkui vielä eteenpäin, erä pysäytettiin Virossa ja toimitettiin muiden erien tavoin tullilaboratoriotutkimuksiin. Tapauksessa epäiltynä oli tullivaraston toiminnasta vastaava työntekijä. Tutkinnan aikana selvitettiin, ettei

doping- ja lääkeaineiden vastaanottajayritys Euroopan unionin ulkopuolella ollut enää toiminnassa eikä lääkealan toiminnan harjoittaminen kuulunut edes sen toimialaan.

Takavarikoidut doping- ja lääkeaine-erät sisälsivät anabolisia steroideja, kasvuhormoneja, testosteronea ja muita dopingaineiksi luettavia lääkeaineita. Kaikki valmisteet olivat laittomia, valmistettu teollisessa prosessissa sekä tarkoitettu ainoastaan dopingkäyttöön. Valmisteiden jälleenmyyntipakkauksiin merkitty valmistaja ei myöskään ollut laillinen tai rekisteröity lääketehdas.

Tulli tutki tapausta yhteistyössä eri maiden viranomaisten ja Europolin kanssa törkeänä dopingrikoksena, lääkerikoksena ja luvattomana terveydenhuollon ammattitoimen harjoittamisena.

Suojaamme yhteiskuntaa torjumalla doping- ja lääkeainerikollisuutta

Tämän kaltaisissa rikoksissa levitetään doping- ja lääkeaineita Euroopan yhteisön laittomille markkinoille käyttämällä hyväksi laillisia logistiikkaketjuja. Tullin tutkinta on viime vuosina takavarikoinut erittäin suuria määriä doping- ja lääkeaineita, joita on kuljetettu laillisissa logistiikkaketjuissa. Suomessa ja muualla Euroopan yhteisön alueella sekä Euroopan yhteisön ulkopuolisten maiden kanssa tehdyllä kansainvälisellä viranomaisyhteistyöllä on ollut tärkeä merkitys tällaisten tullirikosten selvittämisessä.

Suurien erien takavarikoidut doping- ja lääkeaineet ovat yleensä EU-alueella laittontaa tavaraa, eli laittomia lääkkeitä tai lääkeväärennöksiä. Lääkkeiden toimitusketjun on oltava laillinen valmistajasta tukkuliikkeeseen ja edelleen jakelijaan. Myös lääkkeiden vastaanottajien täytyy olla laillisia toimijoita. Rikoshyödyt doping- ja lääkeaineiden suurien erien levityksessä ovat huomattavia – satoja tuhansia tai jopa miljoonia euroja.

Suomen tulli on tutkimissa tapauksissaan toteuttanut myös lääkeväärennysdirektiivin vaatimuksia siitä, että jäsenvaltioiden on varmistettava yhteistyö lääkkeitä vastaavien toimivaltaisten viranomaisten ja tulliviranomaisten välillä. Näin ollen Tullin tekemät toimet edistävät myös kansanterveyttä Euroopan yhteisön alueella.

Virtuaalivaluutoista

Uusi teknologia rikollisuudessa

Rikolliset hyödyntävät laittomassa toiminnassaan monia uuden teknologian tarjoamia mahdollisuuksia. Viime vuosina erityisesti anonymiteetin tarjoavat ja alkuperän häivyttävät toimintatavat, välineet, verkkoalustat ja sovellukset ovat yleistyneet voimakkaasti.

Tietoverkoissa toiminta on nopeaa, helppoa ja kansainvälistä, ja siksi niistä on muodostunut olennainen osa rikollisuuden toimintaympäristöä. Moni tullirikollisuuden ala, kuten esimerkiksi laittomien tuotteiden salakuljetus ja kauppa, keskittyy nykyään salatun Tor-verkon, anonyymien pikaviestinten ja virtuaalivaluuttojen ympärille.

Yleisin rikollisten käyttämä virtuaalivaluutta on bitcoin. Se toimii maksuvälineenä esimerkiksi darknetissa käytävässä huumausaineiden, aseiden, lapsipornografian, hakkeroidun datan ja palvelujen laittomassa kaupassa. Bitcoin on avoimeen lähdekoodiin ja hajautettuun lohkoketjuteknologiaan perustuva virtuaalivaluutta, jolla rikolliset voivat anonyymisti hoitaa maksuliikennettä tietoverkkojen yli.

Suomen rikostutkinnassa tavataan virtuaalivaluuttoja yhä useammin; niitä käytetään huumausainerikosten lisäksi esimerkiksi rahanpesussa, petoksissa, kiristyksissä ja pyramidihuijauksissa. Myös uusia virtuaalivaluuttoja luodaan jatkuvasti. Vaikka viimeaikaiset yritysryhmittymien hallinnoimat virtuaalivaluutat eivät tarjoa aidon hajautetun kryptovaluutan mahdollistamaa anonymiteettiä, ne voivat yleistyä esimerkiksi rahanpesun välineinä.

Salattujen pikaviestinten ja niiden uusien ominaisuuksien määrä kasvaa koko ajan, ja ne ovat vahvan yksityisyyden suojan ja hyvän tietoturvan vuoksi erittäin suosittuja rikollisten keskuudessa. Rikostorjunnalle aiheuttaa haasteita muun muassa se, että moni etenkin huumausainekaupassa käytössä olevista pikaviestisovelluksista on ilmoittanut pyrkimyksistä ottaa käyttöön oma sähköinen maksutapa sovelluksen sisällä.

Sosiaalista mediaa hyödynnetään muun muassa rikosten tekijöiden värväämisessä ja korkeasti vero-

Kuva: Lehtikuva

tettujen tuotteiden laittomassa kaupankäynnissä. Verkkomarkkinoinnilla pystytään tavoittamaan muun tarjonnan ulkopuolelle jääviä alueita ja henkilöitä. Lisäksi sosiaalisen median välityksellä saadaan yhteys alaikäisiin, joille sosiaalisen median myyntisivustot ja ryhmät tarjoavat helpon tavan osallistua esimerkiksi nuuskan välitystoimintaan.

Tullilla on käytössään tehokkaat valvonta- ja tutkintamenetelmät sekä modernit tekniset laitteet ja tietojärjestelmät. Kansainvälisen viranomaisyhteistyön avulla Tulli on onnistunut ottamaan haltuun ja kaatamaan useita merkittäviä darknet-markki-

napaikkoja ja jäljittämään virtuaalivaluuttasiirtojen alkuperää. Tullin rikostorjunnassa seurataan tarkasti tietoverkossa käytettävien laitteiden, sovellusten, alustojen ja maksutapojen kehitystä ja reagoidaan uusiin vaatimuksiin kouluttamalla rikostutkijoita sekä kehittämällä tutkimusmenetelmiä ja -laitteita. Yhdistämällä verkkorikostutkinnan ja perinteisen rikostorjunnan menetelmiä Tulli on viime vuosina kyennyt vastaamaan rikollisten toimintatapojen kehitykseen ja selvittämään isoja tietoverkkorikoksia.

Sähköiset kauppapaikat ja vaikeat näyttökysymykset

Verkkokauppa valtaa kiihtyvällä vauhdilla alaa perinteisiltä ostospaikoilta. Trendin mukana myös laiton kauppa, kuten tavaroiden salakuljettaminen rajojen yli, on käynyt helpommaksi. Verkkokauppaa on mahdollista käydä nimettömänä, ja toisaalta kaupan valtavat volyymit tekevät toiminnasta suojattua. Lisäksi verkkokaupassa ei välttämättä tarvita perinteisiä välikäsiä, vaan nk. pimeä verkko eli darknet tuo ostosmahdollisuudet omalle tietokoneelle. Verkkokauppaan liittyy myös rikosoikeudellisia näyttökysymyksiä, joita maamme korkein oikeus on viime aikoina joutunut linjaamaan.

Verkkokauppaan liittyviä KKO:n linjauksia

Korkein oikeus on uusimmissa ennakkoratkaisuisaan linjannut lähtökohdaksi sen, että postilähetykseen merkittyä lähetyksen vastaanottajaa voidaan hyvin todennäköisesti pitää myös lähetyksen tilaajana tai että vastaanottajaksi merkitty taho on muutoin tietoinen saapuvasta lähetyksestä. Näin ollen postilähetyksen vastaanottajamerkinällä on korkeimman oikeuden vallitsevan kannan mukaan merkittävä näyttöarvo sen osoittamisessa, kuka lähetyksen on tilannut.

Toisaalta ketään ei voida tuomita syylliseksi vielä sillä perusteella, että hänen syyllisyyttänsä olisi pidettävä hyvin todennäköisenä. Sen sijaan syylliseksi tuomitseminen edellyttää niin sanottua täyttä näyttöä. Oikeudenkäymiskaaren mukaan tämä tarkoittaa niin vahvaa syyttäjän taholta esitettyä näyttöä, että vastaajan syyllisyydestä ei jää varteenotettavaa epä-

lyä. Tämän vuoksi oikeusasteissa on otettu suuntaa antavasti kantaa siihen, mitä ja millaista lisänäyttöä on syylliseksi tuomitsemiselta edellytetty tilanteissa, joissa postilähetykseen merkitty vastaanottaja kiistää sen tilaamisen.

Näyttökysymysten ongelmallisuutta on usein omiaan mutkistamaan myös se, että niin sanotun itsekriminointisuojaan vuoksi rikosasian vastaajalla ei ole velvollisuutta pysyä totuudessa tai ylipäätään lausua asiassa mitään. Lausumatta jättäminen voidaan tosin ottaa huomioon vastaajan vahingoksi, mutta vain siinä määrin kuin se ei loukkaa hänen oikeuttaan olla myötävaikuttamatta syyllisyytensä selvittämiseen. Tämänkin vuoksi syyksi lukevan näytön hankkiminen eli näyttötaakka on käytännössä kokonaan esitutkinta- ja syyttäjäviranomaisilla.

Alla käsitellään kahta tapausta, joissa postilähetyksen vastaanottaja on kiistänyt tilanneensa huumausainetta sisältävän postilähetyksen ja kiistänyt myös tienneensä siitä mitään. Kummassakin tapauksessa lähetyksen vastaanottajalla oli ns. huumetaustaa. Ensimmäiseksi selostetussa tapauksessa (KKO 2019: 2) korkein oikeus totesi, että huumausainerikoksesta oli riittävää näyttöä. Toisessa (KKO 2018:3) ratkaisu oli päinvastainen, eli korkein oikeus hylkäsi syytteen.

Tapaus 1: Riittävä näyttö huumausainerikoksesta (KKO 2019:2)

Henkilöä syytettiin huumausainerikoksesta sillä perusteella, että hän oli tuonut maahan huumausainetta. Hänen nimellään ja kotiosoitteellaan oli saapu-

nut postitse ulkomailta kirjelähetys, joka sisälsi 250 kappaletta 25C-NBOMe -huumausainetta sisältäviä lappuja.

Virtuaalivaluutan käyttö

Syytetyn todettiin käyttäneen virtuaalivaluutta kaupanteossa. Korkein oikeus totesi, että virtuaalivaluutta käytetään moniin laillisiin tarkoituksiin, joten sen käyttämistä sellaisenaan ei voida pitää näyttönä rikokseen syyllistymisestä. Tässä tapauksessa korkein oikeus kiinnitti kuitenkin huomiota siihen, että kolme päivää ennen huumausainelähetysten postittamista Espanjasta Suomeen syytetyn pankkitililtä oli tehty 160 euron tilisiirto sanotun lähettäjän tilille. Riidattomaksi todettiin myös se, että 160 euroa olisi juuri riittänyt huumausainerän maksamiseen. Nämä seikat tukivat syytetyn syyllisyyttä.

Syytetyn asumisolosuhteet

Syytetyn todettiin muuttaneen uuteen asuntoon vain noin viikkoa ennen epäiltyä rikosta. Samoihin aikoihin hän oli luopunut turvakiellosta. Korkeimman oikeuden mukaan oli epätodennäköistä, että joku toinen olisi näissä oloissa voinut käyttää syytetyn osoitetta tilataksaan huumausainetta, koska ulkopuolisen tilaajan olisi pitänyt tietää syytetyn uusi osoite näin pian muuton ja turvakiellosta luopumisen jälkeen.

Syytetyn kertomuksen uskottavuus

Korkein oikeus totesi, että syytetyn kertomus oli yleisluontoinen eikä sisältänyt juurikaan yksityiskohdita. Myös hänen vastauksensa suullisessa käsittelyssä esitettyihin kysymyksiin olivat pääosin hyvin lyhyitä. Kertomus velkojista oli jäänyt lähinnä maininnan varaan, eikä syytetty muutoinkaan yksilöinyt väittämiään. Kertomus ei myöskään osoittanut kiusanteke- tai vahingoittamistarkoitusta tukevia seikkoja tai tapahtumia. Yhteenvetona korkein oikeus katsoi, että syytetyn kertomus ei saanut tukea muusta näytöstä.

Syytetyn aiemmat huumausainetuomiot

Korkein oikeus katsoi, että aiemmillä tuomioilla ei ole yleensä merkitystä harkittaessa, onko vastaaja syyllistynyt syytteessä väitettyyn rikokseen. Kuitenkin, jos vastaajan syyksi aikaisemmin luetuilla rikoksilla ja hänen tekemäkseen väitettyllä rikoksella on esimerkiksi samanlainen tekotapa ja muita yhdistäviä piirteitä, aikaisemmalla tuomiolla voi olla vaikutusta myöhemmän rikoksen näytön arvioinnissa. Rikostuomioiden mahdollinen todistusvaikutus

muissa rikosasioissa tulee korkeimman oikeuden mukaan arvioida aina erityisellä huolellisuudella ja varovaisuudella.

Kokonaisuutena korkein oikeus totesi, että vastaajan syyllisyydestä ei jäänyt varteenotettavaa epäilyä.

Tapaus 2: Ei riittävää näyttöä huumausainerikoksesta (KKO 2018:3)

Henkilöä syytettiin huumausainerikoksesta sillä perusteella, että hän oli tuonut postitse maahan huumausainetta. Syytetyn nimellä ja kotiosoitteella oli saapunut ulkomailta kirjelähetys, joka sisälsi 10 grammaa pitoisuudeltaan vahvaa amfetamiinia.

Syytetyn pankkitilille tehdyllä pankkitiedustelulla ja hänen asunnossaan tehdyllä kotietsinnällä ei saatu syytettyä tukevaa näyttöä. Myöskään virtuaalivaluuttojen käytöstä ei jutussa esitetty näyttöä.

Lisäksi korkein oikeus totesi, että asiassa ei ole esitetty syytetyn omaa toimintaa koskevia, syytettyä tukevia seikkoja. Syytetyn oikeusasteissa esittämä kertomus oli niukkasalainen ja tuki osaltaan syytettyä. Se oli kuitenkin niin johdonmukainen ja uskottava, että korkein oikeus hylkäsi syytteen.

Rikostorjunnan vaatimustaso nousee

Normaalin kaupankäynnin lisäksi myös laitton kauppa valuu yhä enemmän sähköiseen verkkoon, mikä asettaa rikosten tutkinnalle uusia vaatimuksia. Tutkinnassa näytön hankinnassa sekä yleensäkin rikostorjunnassa edellytetään uutta osaamista. Niinpä Tullikin on oman työnsä kehittämiseksi hankkinut uutta teknistä ja muuta osaamista. Resurssien vahvistamisessa yhä tärkeämmäksi on muodostunut laatu, ei määrä.

Tulli onnistui viime vuonna murtamaan merkittäviä pimeän verkon kauppapaikkoja, kuten Silkkien ja Sipulikanavan. Tämä osoitti sen, etteivät viranomaiset ole jääneet jälkeen kehityksessä, vaan jatkuvalla kehittämistyöllä ja henkilöstön koulutuksella on pystytty vastaamaan rikollisuuden asettamiin uhkiin verkossa. Tuhannet huumausaineen ostajat olivat turhaan tuudittautuneet siihen harhakuvitelmaan, ettei Tullin käsi tavoita heitä, jos he toimivat anonyyminä pimeässä verkossa.

Verkkokauppa ei tunne rajoja, oli se laillista tai laitonta. Verkon kautta harjoitettavan salakuljetuksen torjunta edellyttääkin tiivistä kansainvälistä yhteistyötä tutkinnassa, uusien ilmiöiden havaitsemisessa sekä osaamisen jakamisessa viranomaisien kesken.

Rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen torjunta

Maailmanlaajuinen hallitusten välinen toimintaryhmä FATF (Financial Action Task Force), joka toimii taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestö OECD:n yhteydessä, tekee kansainvälistä yhteistyötä rahanpesun sekä terrorismin ja joukkotuhoaseiden rahoittamisen torjumiseksi. Ryhmä antaa jäsenmaille suosituksia sekä seuraa niiden täytäntöönpanoa vuosittaisilla kyselyillä ja määrääjain tehtävillä maa-arvioinneilla sekä seurantaraporteilla.

FATF:lla on tällä hetkellä jäseninä 37 valtiota ja kaksi alueellista organisaatiota, kuten Euroopan komissio. Kumppanuusjäseniä ja tarkkailijoita on kymmeniä ympäri maailmaa, muun muassa YK, Maailmanpankki, Kansainvälinen valuuttarahasto, Interpol ja Europol. FATF perustettiin vuonna 1989, ja Suomi liittyi sen jäseneksi jo vuonna 1991.

FATF on julkaissut 40 rahanpesun sekä terrorismin ja joukkotuhoaseiden rahoittamisen estämisen suositusta, joita sen jäsenvaltiot ovat poliittisesti sitoutuneet noudattamaan. FATF myös valvoo jäsentensä toimintaa suositusten täytäntöönpanossa. Maa-arviointi sisältää kaksi osa-aluetta: kuinka hyvin FATF:n suositukset on pantu täytäntöön kansallisessa lainsäädännössä sekä kuinka tehokasta rahanpesun ja terrorismin rahoituksen estäminen ja torjunta on ollut viranomais- ja valvojakentässä.

Suomen maa-arviointi

FATF teki maa-arvioinnin Suomen rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen torjunnan tilasta vuonna 2019. Edellinen arviointi vuonna 2007 oli kevyempi ja keskittyi yksinomaan suositusten ja kansallisen lainsäädännön tekniseen vastaavuuteen. Prosessina maa-arviointi on pitkälinen ja perusteellinen: se kestää kokonaisuudessaan noin kaksi vuotta ja perustuu laajaan kirjalliseen materiaaliin, paikan päällä tapahtuviin kuulemisiin sekä FATF:n täysistuntokäsittelyyn. Suomen maa-arviointiin osallistui kuusi ministeriötä ja 14 rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen valvontaan osallistuvaa toimivaltaista viranomaista, mukaan lukien Tulli. Arviointi aloitettiin kirjallisella valmistelulla jo syksyllä 2017, ja selvitys lainsäädännön vastaavuudesta valmistui toukokuussa 2018. FATF:n maa-arviointiryhmä, joka muodostui kahdeksasta henkilöstä, kuului viranomaisia, yrityksiä ja sidosryhmiä kahden viikon tarkastusjaksolla Suomessa kesällä 2018. Arviointi huipentui yli kaksitaasisuuisen Suomen maa-arviointiraportin kaksipäiväiseen käsittelyyn FATF:n täysistunnossa Pariisissa

helmikuussa 2019. Maa-arviointiraportti julkistettiin 16.4.2019.

FATF tarkasteli arvioinnissaan yhtätoista rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen torjunnan osa-aluetta. Maa-arviointiraportin mukaan rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjunta on Suomessa kokonaisuutena kohtuullisen hyvällä tasolla. Suomi sai neliportaisessa arvostelussa korkeimman arvion kansainvälisestä yhteistyöstä rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen torjunnassa. Toiseksi korkein arvio annettiin rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskien tunnistamisesta ja viranomaisten yhteistyöstä, rahanpesua ja terrorismin rahoittamista koskevan taloudellisen tiedon tuottamisesta ja hyödyntämisestä sekä rahanpesun tutkinnasta ja syyttämisestä. Kehittämisalueeksi puolestaan arvioitiin rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen torjunnan valvonta, jossa merkittävänä tekijänä ovat olleet vähäiset viranomaisresurssit. Valvonnan tulisi lisäksi FATF:n mukaan perustua nykyistä enemmän tunnistettuihin riskeihin.

Maa-arvioinnin perusteella Suomi asetettiin tehostettuun seurantaan, joka kestää vuoden 2023 loppuun. Tämä tarkoittaa sitä, että Suomen täytyy antaa vuosittain seurantaraportti edistymisestään havaittujen puutteiden korjaamisessa. Suomen maa-arvioinnin ensimmäistä seurantaraporttia käsitellään FATF:n täysistunnossa kesäkuussa 2020.

Viranomaisten keskinäistä yhteistyötä tehostamaan on jo vuonna 2018 perustettu työryhmä, jossa viranomaisten edustajat kehittävät yhteistyötä ja käytänteitä rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen torjunnassa. Tulli on osallistunut yhteistyöryhmän toimintaan vuoden 2020 alusta alkaen.

Käteisrahavalvonta polttopisteessä

Tullin toiminnan kannalta suurin mielenkiinto maa-arvioinnissa kohdistui käteisrahavalvontaan, joka kuuluu käteisrahakuriireita koskevaan FATF:n suositukseen numero 32. Suosituksen täytäntöönpano Suomessa sai toiseksi korkeimman arvion neliportaisella asteikolla. Edellisestä arviointikerrasta arvio nousi pykälällä. Kehitettävääkin kuitenkin löytyi; FATF kiinnitti huomiota menettämisseuraamuksen käytön tehostamistarpeeseen rajat ylittävissä käteisrahakuljetuksissa. Tullin tehokkuutta rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisessä ja torjunnassa tarkasteltiin käteisrahavalvonnan lisäksi tutkinnan ja tiedustelun sekä kaksikäyttötuotteiden valvonnan suhteen.

CBRNE Tullissa

CBRNE-uhilla tarkoitetaan kemiallisista aineista (C), biologisista taudinaiheuttajista (B), radioaktiivisista aineista (R) ja ydinaseista (N) sekä räjähteistä (E) sekä näitä koskevan tietotaidon väärinkäytöstä johtuvia vaaratilanteita. Vuonna 2017 sisäministeriö julkaisi ensimmäisen kansallisen CBRNE-strategian, jonka laatimisessa Tulli oli mukana. Tulli on sisäministeriön CBRNE-asiantuntijaryhmän jäsen.

Kansainvälistä ja kotimaista yhteistyötä

Tullissa jatkettiin CBRNE-toiminnan kehittämistä vuonna 2019. Kesäkuussa Tullin edustajat kävivät tutustumassa Tukholmassa Ruotsin tullin CBRNE-toimintaan, jota siellä on ollut vuodesta 2004. Vierailusta saatiin Suomen CBRNE-toimintaan oppia muun muassa koulutuksesta, laitteista ja eri viranomaisten yhteistyöstä. Ruotsin tullin edustajat tekivät marraskuussa vastavierailun Suomeen Tullin valvonnan ja työsuojelun asiantuntijoiden luokse. Vierailun aikana jaettiin ajatuksia CBRNE-toiminnasta ja sen kehittämisestä sekä Suomen ja Ruotsin tullien yhteistyöstä liittyen esimerkiksi ruokakoiriin.

Ruotsin tullin edustajat tutustuivat säteilyvalvontaan Vuosaaren satamassa ja Helsinki-Vantaan lentoasemalla, jossa heille esiteltiin myös Lentotullin muuta toimintaa. Vierailijat olivat vaikuttuneita Tullin ja Säteilyturvakeskuksen (STUK) välisestä yhteistyöstä.

Suomen ja Venäjän tulleilla on pysyvä säteilyvalvonnan alatyöryhmä, joka kokoontuu säännöllisesti. Vuonna 2019 ryhmä kokoontui Venäjällä, Murmanskissa. Seuraava kokous pidetään kesäkuussa 2020 Suomessa, minkä lisäksi järjestään yhteinen säteilyvalvontaharjoitus maaliskuussa 2020 Suomessa.

Vuonna 2019 Tulli osallistui viranomaisten järjestämiin harjoituksiin muun muassa Uudessakaupungissa, Oulussa, Helsingissä, Tampereella ja Loviisassa. Harjoitukset keskittyivät säteilyvalvonnan lisäksi muihin suuronnettomuustilanteissa tarvittaviin toimenpiteisiin, kuten viestintään, väestön siirtoihin ja yleiseen tilanteen hallintaan.

Toimintakorttien pilotointia

Lentotullissa on laadittu laaja työsuojeluun liittyvä ohjeistus, jota täydennettiin vuonna 2019. Myös suojarusteiden käyttöön liittyvää ohjeistusta ja koulutusta päivitettiin. Tähän ohjeistukseen liittyvien toimintaohjekorttien mukainen malli jalkautetaan

työsuojelun riskiarvioinnin perusteella toimintaympäristöön mukautettuna Tullin eri toimipaikoille. Muut viranomaiset ovat myös kiinnostuneita Tullin toimintamallikorteista.

Tartuntatautiharjoitus Helsinki-Vantaan lentoasemalla

Lentotulli järjesti joulukuussa 2019 yhteistyössä eri viranomaisten kanssa Helsinki-Vantaan lentokentällä moniviranomaisharjoituksen, joka liittyi tartuntatauteihin (C-biologiset uhat) ja niihin varautumiseen. Harjoitus oli jatkoa lokakuussa 2018 Postitullissa järjestetylle harjoitukselle, jossa harjoiteltiin Tullin tiloissa hengenvaarallista kemikaalia sisältävän kirjelähetyksen hajoamista ja siitä aiheutuvia toimenpiteitä sekä viranomaisyhteistyötä. Joulukuun moniviranomaisharjoitusta edelsi kaikkien mukana olleiden viranomaisten yhteinen suunnittelukokous syyskuussa ja karttaharjoitus marraskuussa.

Joulukuun harjoitus sai valtavan mediahuomion ajankohtansa ja aiheensa vuoksi. Tulli julkaisi käytäntöjensä mukaisesti harjoitusta edeltävänä päivänä mediatiedotteen, jota jaettiin myös sosiaalisessa mediassa. Nopeasti julkaisujen jälkeen sosiaalisen median eri kanaville ilmestyi kommentteja ”viranomaisten salailusta” ja ”tyypillisistä peittelyyrityksistä”, joissa Tullin järjestämä moniviranomaisharjoitus yhdistettiin keskusteluun Syyrian al-Holin pakolaisleiriltä palautettaviin suomalaisiin. Sosiaalisessa mediassa syntyi jopa salaliittoteorioita henkilöiden Suomeen palauttamisen salaamisesta. Somekeskusteluissa kyseenalaistettiin myös syyt Tullin järjestämälle harjoitukselle ja luottamusta viranomaisiin. Lisäksi Tullin Twitter-tili joutui trollihyökkäyksen kohteeksi. Koska harjoitus yhdistettiin

silloiseen poliittiseen keskusteluun, Tulli ilmoitti varmistavansa harjoituksen läpinäkyvyyden reaaliaikaisin kuvin ja videoin.

Kohusta huolimatta harjoitus sujui erinomaisesti. Tarkoituksena oli testata Tullissa annettujen ohjeiden ja toimintamallien toimivuutta ja ajantasaisuutta

poikkeustilanteessa. Samalla harjoiteltiin myös eri viranomaisten välistä vuoropuhelua. Harjoitukseen osallistuneet viranomaiset totesivat, että tämän tyyppisille harjoituksille on tarvetta jatkossakin.

Elintarvikevalvonta ja tuoteturvallisuus

Elintarvikevalvonnassa havaittiin harhaanjohtavia pakkausmerkintöjä – venäläiset nektarit olivat värjättyjä juomia

Tullin elintarvikevalvonnan haaviin jäi viime kesänä lähetyksen Venäjältä tulossa olleita juomia, jotka eivät olleet lainkaan sitä, mitä niiden piti pakkausmerkintöjen mukaan olla. Noin tuhannen kilon painoinen lähetyksen sisälsi useita erilaisia juomia, joita aiottiin myydä kuluttajille hedelmä- ja marjanektareina. Pulloissa olevien merkintöjen mukaan tuotteet eivät sisältäneet lisäaineita, mutta Tullilaboratoriossa tehtyjen tutkimusten mukaan jokaisessa juomassa oli lisättyjä väri- ja säilöntäaineita.

Nektareiden koostumus on lainsäädännössä tarkasti määritelty, eikä minkään elintarvikkeen pakkauksessa saa antaa vääriä tietoja tuotteen koostumuksesta tai ominaisuuksista. Juomien pakkausmerkinnät olivat siten kuluttajaa harhaanjohtavat, ja lähetyksen maahantuonti sellaisenaan kiellettiin. Maahantuojalle annettiin mahdollisuus tehdä lähetyksestä myyntikuntoinen peittämällä virheelliset tiedot Tullin hyväksymillä etiketeillä, mutta toimija päätyi palauttamaan tuotteet myyjälle. Palautus tehtiin valvotusti.

Joka kymmenes tuote pysäytettiin 2019

Kaikkiaan Tullin elintarvikevalvonnassa tutkittiin vuonna 2019 lähes 2 900 elintarvikkeen ja elintarvikekontaktimateriaalin määräystenmukaisuutta. Näistä reilut 1 000 tuotetta otettiin tutkittavaksi tullattavasta tavaravirrasta, loput näytteet valittiin riskinarvioinnin perusteella sisäkaupan tuontieristä. Noin joka kymmenennen tuotteen maahantuonti tai markkinoille saattaminen sellaisenaan kiellettiin,

koska tuotteet eivät vastanneet lainsäädännössä annettuja vaatimuksia. Lievempiä virheitä todettiin lähes yhtä usein. Edellisvuosien tapaan eniten valvottiin tuoreita hedelmiä ja hedelmätuotteita sekä tuoreita vihanneksia ja vihannestuotteita, yhteensä noin 800 tuote-erän verran. Eniten virheitä todettiin erilaisissa juomissa ja ravintolisissä.

Ruokakoiria afrikkalaisen sikaruton torjuntaan

Liha- ja maitotuotteiden yksityinen tuonti EU:n ulkopuolelta on kiellettyä. Tämä tarkoittaa sitä, että matkustajatkaan eivät saa tuoda mukanaan lihaa tai maitoa sisältäviä tuotteita.

Vuoden 2019 aikana Tullissa otettiin matkustajilta sekä postilähetyksistä pois noin 12 000 kiloa kiellettyjä liha- ja maitotuotteita. Tästä määrästä noin 1 500 kiloa löydettiin ruokakoiran avulla.

Tullin ensimmäinen eläinperäisiä elintarvikkeita etsivä ruokakoira Aino aloitti työnsä kesäkuussa 2018. Vuoden 2019 aikana afrikkalaisen sikaruton torjuntaa tehostettiin entisestään aloittamalla uuden ruokakoiran kouluttaminen. Ruokakoira Rico sijoitetaan Helsinki-Vantaan lentoasemalle. Afrikkalainen sikarutto on levinnyt viime vuosina Aasiaan, ja lento- matkustajien määrät Aasiasta Suomeen ovat suuria.

Rico esiteltiin medialle 13.8.2019 Helsinki-Vantaan lentoasemalla. Tilaisuudessa Suomessa vierailulla ollut EU:n terveys- ja elintarvikekomissaari Vytienis Andriukaitis sekä maa- ja metsätalousministeri Jari Leppä kertoivat afrikkalaisen sikaruton torjunnan tärkeydestä ja taudin levinneisyydestä. Komissaari Andriukaitis kehui tilaisuudessa Suomen

näyttävän hienoa esimerkkiä siitä, että sikaruton torjuminen ja maan sikatilallisten suojeleminen on mahdollista.

Ruokakoira Ricon tehtävänä on löytää lentomat- kustajien mukanaan tuomat eläinperäiset elintarvik- keet Helsinki-Vantaan lentoasemalla. Lentoaseman lisäksi Rico toimii pääkaupunkiseudun satamissa.

Infonäyttöjä ja yhteistyötä

Lisäksi Tulli on liha- ja maitotuotteiden matkustaja- tuonnin valvonnan tehostamiseksi sekä asiaa koske- van tiedotuksen ja tietoisuuden lisäämiseksi aloitta- nut koko itärajan ja tärkeimmät lentoasemat kat- tavan informaationäyttöjärjestelmän rakentamisen. Infonäytöillä jaetaan eläintaudeista varoittavaa tietoa. Rajanylityspaikoille on myös hankittu elintarvikejäte- astiat, joihin matkustajat voivat vapaaehtoisesti jättää mukanaan olevat kielletyt liha- ja maitotuotteet.

Tulli on tehnyt asiassa tiivistä yhteistyötä Ruo- kaviraston, maa- ja metsätalousministeriön sekä Rajavartiolaitoksen kanssa.

Afrikkalainen sikarutto

Afrikkalaisen sikaruton leviäminen on suuri, kymmenien miljoonien eurojen talou- dellinen uhka Suomen sikataloudelle ja lihateollisuudelle. Matkustajilla on tärkeä rooli afrikkalaisen sikaruton ja muiden vastaavien eläintautien torjunnassa, koska virukset voivat levitä elintarvikkeiden, kuten eväiden ja niiden saastuttamien tavaroi- den välityksellä. Tulli on tehostanut elintarvikkeiden tuonnin valvontaa muun muassa kouluttamalla ruokakoiria ja lisäämällä tiedotusta.

Afrikkalainen sikarutto (ASF), sikojen ja villisikojen verenvuotokuumetauti, on vakava uhka eurooppalaiselle sianlihantuotannolle. Tauti on sioille tappava, eikä sitä vastaan ei ole olemassa hoitoa tai rokotetta, mutta ihmiseen virus ei tartu. Suo- messa virusta ei ole tavattu, mutta sitä esiintyy muun muassa EU-alueen itäosissa, kaikissa Baltian maissa ja EU:n itäisissä naapurimaissa. Tauti leviää maasta toiseen ihmisten huolimattoman toiminnan takia ja eläinten mukana.

Afrikkalaista sikaruttoa havaittiin ensimmäisen kerran Kiinan koillisosassa heinä- kuussa 2018, ja sen jälkeen se on levinnyt rajusti Kiinassa läpi lähes koko maan. Tauti on levinnyt myös Kiinan naapurimaihin.

Kuva: Jukka Pätynen, Kennelliitto

Vuoden tullikoira Aino ylitti kaikki sille asetetut odotukset

Kennelliitto palkitsi Koiramessuilla joulukuussa 2019 vuoden virkakoirat. Vuoden 2019 tullikoira on Suomen ensimmäinen ruokakoira Aino. Kultainen noutaja Aino on menestynyt ohjaajansa Seija Kontusen kanssa erinomaisesti pioneerityössään. Aino tunnistaa kaikki liha- ja maitotuotteet prosessoituina ja eri tavoin pakattuina. Vuonna 2019 Aino löysi noin 1 150 kiloa kiellettyjä liha- ja maitotuotteita.

Kesäkuussa 2018 tullikoirana aloittanut Aino on osoittautunut tehokkaaksi, taloudelliseksi ja näkyväksi tavaksi ennaltaehkäistä ja paljastaa liha- ja maitotuotteiden maahantuontia sekä eläintautien leviämistä kolmansista maista EU:n alueelle. Aino on ollut merkittävässä roolissa, kun Suomen viranomaiset ovat tehostaneet elintarvikkeiden valvontaa EU:n ja Venäjän rajalla muun muassa afrikkalaisen sikaruton torjumiseksi. Tämän kaltainen viranomaisyhteistyö on kiinnostanut kansainvälisestikin. Ainon työtä on esitelty EU:n jäsenvaltioille ja komissiolle.

Aino toimii pääasiassa itärajalla, mutta sen apua voidaan hyödyntää muuallakin, kuten Helsinki-Vantaan lentokentällä. Ainon suurin yksittäinen löytö on 44 kiloa lihaa. Liha löytyi Venäjältä tulevan ajoneuvon tavaratilaan pakatuista matkalaukuista käärittynä muun muassa sade- ja liinavaatteisiin sekä muoviin ja folioon. Kätkön viereen oli laitettu mauste- ja valkosipulipusseja. Vaikka lihojen pakkaamisessa oli nähty vaivaa, Aino pääsi hajulle jo todella kaukaa kohteesta ja lähti määrätietoisesti vetämään suoraan kohti ajoneuvon tavaratilaa.

Aino ei suhtaudu työhönsä ryppyotsaisen vakavasti. Se on hyvin innokkaana kaikessa mukana. Sitä kiinnostaa kaikki, mitä ympärillä tapahtuu, ja hyvin rohkeasti se lähtee tutkimaan uusia juttuja ihan vain uteliaisuuttaan.

Tullikoira Jutta

Venäjän tullin varapääjohtaja Oleg Gubaydulin lahjoitti Suomen tullille maiden välisen 25-vuotisen tulliyhteistyön kunniaksi mustan labradorinnoutajan, joka oli nimetty Jutaksi. Jutta saapui Suomeen 10.7.2019, jolloin se oli 16 viikon ikäinen. Ennen koiran maahan saapumista hoidettiin normaalit eläinten tuontiin liittyvät rajamuodollisuudet: Jutalle tehtiin rajaeläinlääkärin tarkastus sekä tullaus, sillä sen tuonti katsottiin kaupalliseksi tuonniksi.

Suomessa Jutan virkapaikka on Helsinki-Vantaan lentoasemalla Lentotullissa, jossa se tulee työskentelemään rahti-, posti- ja matkustajavalvonnan tehtävissä. Jutta erikoistuu huumausaineiden etsintään.

Jutta on luonteeltaan avoin, rohkea, itsenäinen ja utelias, ja sillä on erittäin suuri ruokahalu. Sen työvuorot ovat koostuneet pääasiassa ympäristö-

opista, fysiikka- ja koordinaatioharjoituksista sekä muutaman viime kuukauden aikana myös kohdehaju-oppimisesta ja etsintäharjoituksista. Ominaisuuksiltaan Jutta soveltuu hyvin tullikoiran vaatimaan tehtävään.

Jutta aloittaa tullikoiran peruskoulutuksen tammi-kuun lopussa, ja toukokuussa sen pitäisi jo olla täysiverinen tullikoira.

Служебная собака по кличке Ютта

Заместитель руководителя ФТС России Олег Губайдулин подарил Таможне Финляндии лабрadora черного цвета в честь 25-летия таможенного сотрудничества России и Финляндии. Лабрadora назвали Юттой. Ютта прибыла в Финляндию 10 июля 2019 года в возрасте 16 недель. Перед приездом в страну были выполнены все необходимые формальности, связанные со ввозом животных. Пограничный ветеринар провел осмотр собаки, также было осуществлено декларирование, так как ввоз считался коммерческим.

Место работы Ютты в Финляндии - это авиагаможня аэропорта Хельсинки-Вантаа, где собака будет работать на грузовом и пассажирском направлениях, а также с почтовыми отправлениями. Специализация Ютты - это поиск наркотических средств.

По характеру Ютта открытая, смелая, самостоятельная и любопытная, у нее очень хороший аппетит. В данный момент ее рабочие смены главным образом состоят из занятий, связанных с окружающей средой, из физических упражнений и упражнений на координацию. В течение нескольких последних месяцев собака также проходила обучение по распознаванию запахов и выполняла упражнения по поиску. По своим особенностям Ютта хорошо подходит для выполнения требовательной работы таможенной служебной собаки.

В конце января Ютта приступит к основной профессиональной подготовке для служебных собак, а в мае она должна уже быть полностью готова к выполнению своей работы.

Rikostilastot

Rikostilanne	2015	2016	2017	2018	2019
Tullin tietoon tulleet rikokset	9 656	9 581	9 409	8 943	7 835
Rikoksesta epäillyt					
Ulkomaalaiset yhteensä	4 010	3 216	2 902	2 919	2 856
Kaikki epäillyt yhteensä	9 066	8 950	8 525	8 222	7 520
Tullirikostorjunnan vaikuttavuus (milj. e)					
Takaisin saatu rikoshyöty	10,70	19,30	28,00	26,10	20,50
Takavarikoimatta jääneen tavaran arvo	1,79	197,40	5,03	4,17	21,49
Vältetyt verot	3,45	8,12	48,11	8,64	24,20
Yhteensä	15,94	224,82	81,14	38,91	66,19

Veropetokset	2015	2016	2017	2018	2019
Törkeä veropetos	69	109	83	116	149
Veropetos	226	183	181	251	256
Lievä veropetos	561	622	822	927	957
Yhteensä	856	914	1 086	1 294	1 362

Huumausainerikokset	2015	2016	2017	2018	2019
Törkeä huumausainerikos	199	254	271	281	389
Huumausainerikos	1 819	2 810	2 829	2 403	1 527
Huumausainerikoksen valmistelu	88	39	39	12	34
Huumausaineen käyttörikos	206	84	90	57	70
Kaikki huumausainerikokset yhteensä	2 312	3 187	3 229	2 753	2 020

Takavarikoidut huumeet	2015	2016	2017	2018	2019
Takavarikoitu amfetamiini (kg) (sis. metamfetam.)	135,9	56,2	58,8	46,3	24,2
Takavarikoitu hasis (kg)	29	67	675	34	47
Takavarikoitu heroini (kg)	0,3	0,3	0,3	0,1	7,3
Takavarikoitu kat (kg)	1 038	812	2 304	711	1 313
Takavarikoitu kokaiini (kg)	5,9	8,6	3,5	8,2	32,9
Takavarikoitu marihuana (kg)	63,9	25,4	115,2	199,9	255,6
Takavarikoidut huumeet (kg)	1 277	1 036	3 175	1 060	1 714
Takavarikoitu LSD (käyttöyksikköä)	2 729	14 143	4 950	6 039	3 671
Takavarikoitu ekstaasi (tabl.)	9 791	107 000	19 034	187 784	40 935
Takavarikoitu buprenorfiini (tabl.)	18 675	20 994	15 136	33 375	14 868

Lääkerikokset	2015	2016	2017	2018	2019
Lääkerikos	124	144	110	80	117
Lääkerikkomus	682	710	632	633	564
Yhteensä	806	854	742	713	681
Takavarikoidut lääkkeet (tabl.)	282 908	225 564	265 406	56 009	83 843

Dopingrikokset	2015	2016	2017	2018	2019
Törkeä dopingrikos	29	35	6	13	9
Dopingrikos	154	49	37	50	47
Lievä dopingrikos	160	160	186	167	150
Yhteensä	343	244	229	230	206
Takavarikoidut dopingaineet (tabl./ampullia)	110 442	28 188	121 301	587 445	298 326

Takavarikoitu nuuska (kg)	2015	2016	2017	2018	2019
Yhteensä	1 204	3 442	2 390	6 744	4 940

Haltuunotetut savukkeet (milj. kpl)	2015	2016	2017	2018	2019
Yhteensä	3,4	4,3	3	2,7	2,7

Alkoholirikokset	2015	2016	2017	2018	2019
Alkoholirikos	7	1	3	3	4
Alkoholirikkomus	0	0	0	4	1
Lievä alkoholirikos	884	606	339	358	321
Törkeä alkoholirikos	3	3	1	0	2
Yhteensä	894	610	343	365	328

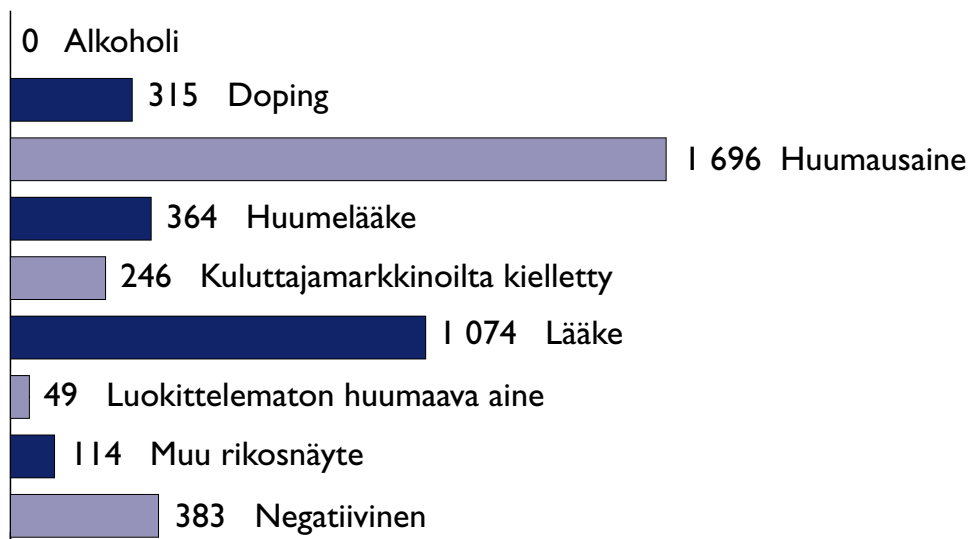
Takavarikoitu alkoholi (ltr)	2015	2016	2017	2018	2019
Pirtu	12	32	6,5	210	0,5
Muut	4 459	425	1 051,0	2 320	1 272,0
Yhteensä	4 471	457	1 057,5	2 530	1 272,5

Ampuma-aserikokset	2015	2016	2017	2018	2019
Törkeä ampuma-aserikos	4	5	1	2	0
Ampuma-aserikos	17	28	22	31	33
Lievä ampuma-aserikos	31	129	96	143	146
Ampuma-aserikkomus	2	1	1	0	0
Yhteensä	54	163	120	176	179

Takavarikoidut aseet	2015	2016	2017	2018	2019
Kaasuaseet	264	187	96	127	187
Tuliaseet	23	31	16	20	45
Yhteensä	287	218	112	147	232

Tullirikostutkimukset (kpl) – Laiton maahantuonti 2019

Lähde: Tullilaboratorio

tulli.fi
Nettivilhje vihjeet.tulli.fi

